

Nr. 11-12

Bolcaș

P. Luparu

FAMILIA ROMÂNĂ

REVISTĂ SĂPTĂMÂNALĂ ILUSTRATĂ

Anul I.

23 Maiu n. 1908.

Nr. 11-12.

Proprietar-editor:

LUCIAN BOLCAȘ

SUMARUL:

- Ecaterina Pitiș*: Cântec
- N. Vulovici*: Unui cântăreț.
- I. Euescu*: Zădarnic.
- Ioan Slavici*: Puișorii.
- V. E. Moldovan*: Nepoțica mea, Aniversară.
- Humus*: O lacrimă.
- Neli Cornea*: Printre flori.
- Sebastian*: Nourăș (după Goethe).
- Aurel Gămulea*: Mi-e dor.
- Tavi*: Vrăji de primăvară. Mi-aduc aminte.
- Alexandru Ciura*: Revedere.

Concursul literar:

- * * * Muzică, Amor și Poezie.
- * * * Giba pescarului.

- Elena E. Bolcaș*: Curierul modei.
- Florica*: Din secretele damelor romane.
- Emil Tișca*: Introducere în arta fotografiei, (pentru amatori).

- Petreckeri. — Logodne. — Cronică. — Note.
- Posta redacției. — Dezlegarea giciturilor. — Inserate.

ILUSTRĂȚII:

- Armingenii, de A. Duma. — „Cântarea” și „Femeea”, capuri de pagină, de A. Duma.
- Două peisaje, de Petre Bulgăraș. — Fetița cu olul spart, de Grenze. — Șezătoare în Bucovina, (după fotografie). — Trei modele de modă.

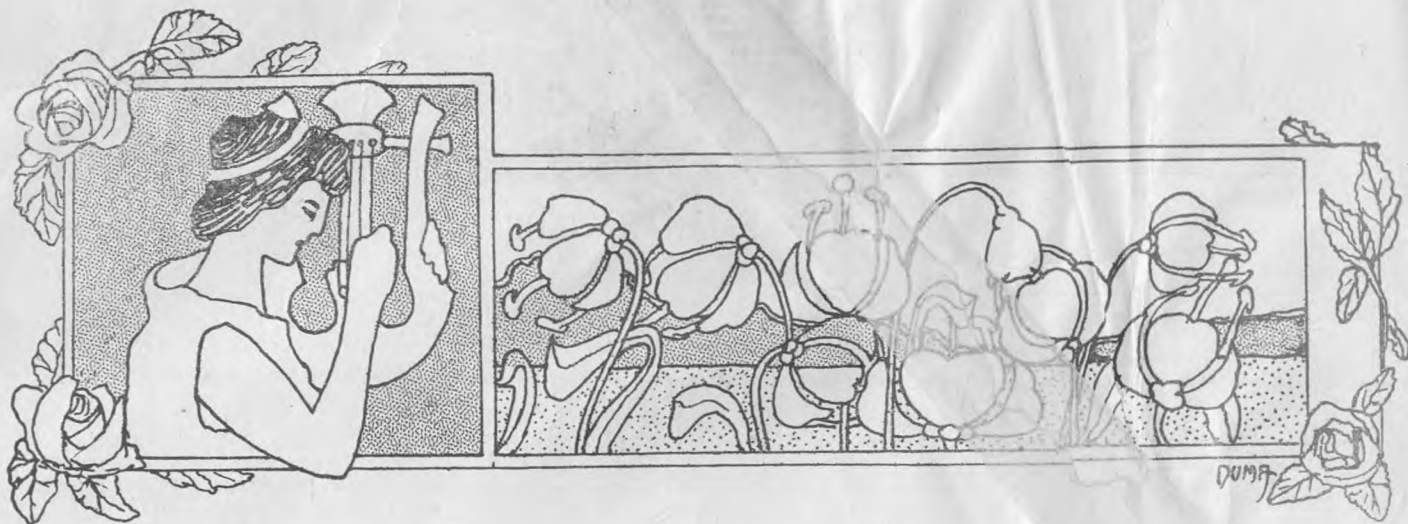
Abonamentul:
pentru
Austria și Ungaria:
Pe un an . . . 10 cor.
Pe 1/2 an . . . 5 cor.

Pentru România:
Pe un an . . . 12 Lei.

Redacția și Admin.:
Budapeșă, V. Strada
Csáky 23.

Bibl. Univ. Cluj Sibiu
Nr. 11 438

Cântec.

Streine 'mi par acuma
 Frumoasele povești
 Și cântece și visuri
 Și taine sufletești.

Străină 'mi pare viața
 Cu luptele-i de-odat',
 Cu grele și ascunse
 Dureri ce-au alinat.

Prin inimă și 'n suflet
 Azi nu-mi mai trec deloc.
 Dar iarna câte-odată
 Stînd singur lîngă foc,

Din graiul lui, din vîntul
 Ce-'mi bate 'n geam, ascult
 Ceva, ce mai știusem
 Odat', de mult, de mult.

Ceva plutește 'n juru-'mi,
 Ciudat, necunoscut,
 Ceva, rămas departe,
 Departe în trecut.

Ecaterina Pitiș.

Unui cântăreț

De jalea ta ce'i pasă lumii,
Zadarnic mâmile îți frîngi,
De-o dragoste nefericită
Cui vrei să'i pese că tu plîngi...

Nu vis și nu deșartă-i viața,
Nu plînsu-i rostul tău cel sfînt:
Privește 'nfrînții 'n lupta mare,
Tu cel pe neluptate 'nfrînt...

Măreț cântarea ta purceadă
Ca zvon de trîmbiță la cer
Și-ți prinde sabie la coapsă
Și pieptu 'n zalele de fier.

Cîntînd, de-ai ști că muști țărîna,
Tu 'n frunte neclintit rămii:
Prin fulgere și vijelie
Să fii oșteanul cel dintîi!

N. Tulovici.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Zadarnic

Pe-o ramură de fag uscată,
O mierlă cată tristă 'n zare;
— Ce trist și ce jalnic răsună,
Prin frunze-a vîntului cântare!...

Sub munte stă brădetul negru:
Acolo-'n coasta de departe,
Zac pușorii morți și tata, —
În cine știe care parte.

Tu stai pe ramură 'npietrită,
Cu glasul stîns de-atîta jale
Și par'caștepti cei duși departe,
Iu zbor săltat să-și iasă-'n cale.

Dar nu mai vin!... Și deznădejdea
Din suflet, stă să te doboare
Și pare-că pustiu toamnei
În juru-ți crește tot mai mare.

Într'un tîrziu — pe inoptate,
Spre codru urma 'ncet îți pieri,
Și par'-c'asa greoi îți-e zborul,
De chin și d'atîta durere...

I. Enescu.

Puișorii.

— NUVELĂ —

(Urmare).

V.

S'a făcut Zoițica fată cuminte, își cruța soțul și nu-'și mai strica traiul pentru lucruri de nimic, le primea toate cum vin, nu mai plîngea și nu se plîngea, dar vinele i-să străvedeau din ce în ce mai bine prin piele, gesturile îi erau din ce în ce mai scurte și privirea ochilor ei măriți, îl jignise din ce în ce mai adînc pe Costică.

Așa vre-o zece zile a dus-o el ca 'n timpul, cînd, rămas singur, nu-'i mai pria nimic, îi era greu să dea ochi cu tovarășii lui de petreceri și ținea să arate, că poate să trăiască și fără ca să fie dădăcit.

Iar au început apoi să-'i priască toate, și nu era vina lui, dacă prietenii îi erau toți oameni de capul lor, care nu să supuseseră încă, vorba cocoanei Smaranda, nici unei stăpîniri, și el ținea să le arate, că nu e nici el rob. Știa, la urma urmelor, că e bine să poarte grije de casa și de copiii lui și c'o să le găsească toate bine, ori-și-cînd s'ar întoarce la ai săi.

Era cuprins, nu-'i vorba, de căință, cînd a început'o din nou, și-'i era greu să se uite 'n ochii Zoițichii; ea însă, deși l'a primit zimbînd ca și cînd nimic nu s'ar fi întîmplat, își avea gesturile și privirea, în care el vedea mai mult decît în cea mai aspră muștrare făcută în vorbe deslușite.

S'a 'ndărătnicit dar' și voiă să-'i arete, că nu-'i pasă, că el tot el însuși rămîne, că nu din slăbiciune, nici momit de alții, face ceea-ce face, ci pentru-că el însuși voește așa, — voește cu tot adînsul.

Sărmana Zoițică! Rău ar fi fost, dacă i-ar fi făcut ca mai nainte muștrări, dar bine nu era nici dacă nu i-le făcea.

Să deprinde însă omul cu toate, și de cele mai multe-ori ea nici nu-'l mai aștepta, ba îi era cite o dată, par'că s'ar bucura, dac'ar ști, că multă vreme n'o să mai vie. Putea dînsa să trăiască și fără de el, — putea! O!, dacă n'ar fi fost cele două copile, ar fi știut dînsa, cum era să-'și găsească scăparea.

I-se clătina pămîntul sub picioare, cînd le vedea jucîndu-se, voioase, par'că ele ar fi cei mai fericiți copii pe fața pămîntului, și-'i venea să ridă cu hohote cînd să gîndea la suferințele, pe care o să le aibă în viața lor.

»Dar, cine știe!?, — își zicea dînsa. Poate că așa e viața, așa trebuie și altfel nici nu poate să fie! Își are fiecare suferințele, pe care le ascunde, fiind-că i-se par mai grele, cînd alții să bucură de ele. Cite fete și cite femei tinere sunt, care mă vor fi socotind fericită, cînd mă văd trecînd de-a lungul uliței și mă vor fi

pizmuind pentru soartea ce am!? Așa mi-le închipuesc și eu pe altele mai fericite, fiind-că nu le știu suferințele. Nenorocirea mea e, că am fost purtată 'n palmă de părinții și de frații mei, mi-am închipuit, că viața întregă o să-'mi fie cum mi-a fost copilăria, și stau azi cuprinsă de spaimă în fața realității, nu pot să mă 'mpac nici cu ușurința, nici cu mișelia, nici cu lipsa de bunăvoință firească și mă 'ntorc scîrbită dela ceea-ce altora li-să va fi pîrînd lucru de sine înțeleș. Ele o să fie mai fericite decît mine, căci o să se deprindă din copilărie cu suferințele, și-o să vadă viața cum ea în adevăr este.«

Era un fel de mîngăiere 'n gîndul acesta, pe care i-l dăduse și mama ei, dar e slabă și trecătoare mîngăiere.

Mereu singură și neavînd pe nimeni, care ar fi putut să-'i vie sufletește într'ajutor, ea se mistuia însași pe sine și era cuprinsă din ce în ce mai mult de simțămîntul, că poate aceasta să meargă așa timp de o lună, de citeva luni, fie chiar de un an, dar ani de zile, o viață întregă nu.

Intocmai precum omul, care înaintează la un noroc prin ceața deasă, nu poate să-'și vadă drumul decît la depărtare de citeva pași, ea nu mai avea nici o privire asupra viitorului, nu mai era 'n stare să se vadă pe sine însași în alte împrejurări, nici să-'și închipuiască fetele mai măricele: aci, prin apropierea prezentului, să sfîrșiau toate pentru dînsa.

Din cînd în cînd o apuca un fel de frig dela picioare și dela mâni, îi venia să leșine și fruntea i-se umplea de mari picături de sudoare rece. Cînd o vedea așa, Tica și Rica alergau la Baba Ioana, ca să vie și s'o tragă, frecîndu-o cu oțăt de trandafiri, ori să-'i pună cărămidă încălzită 'n culcuș. Să obicînuiseră atît de bine cu aceasta, încît li-se părea, că așa trebuie să fie.

Zoițica să obicînuise și ea chiar mai nainte de a le fi născut pe ele, dar tocmai de aceea să cutremura cuprinsă de groază și iar zicea: »la-mă, Doamne!«

Era peste putință să iee asupra sa vina de a fi urzit o nouă viață, încă una, și mintea i-se turbura cînd își dedea samă, că nu e 'n lumea aceasta întoarcere spre cele ce-au fost, ci toate să desfășură spre cele viitoare.

Serile, cînd copilele îi dormiau, să ducea și acum din cînd în cînd să le acopere, dar nici nu le mai să ruta, nici nu să mai uita, cu ochii muiați în lacrimi, la ele — ba îi venea cite-odată să le strîngă de gît, ca să nu rămîie singure 'n lume.

Dar nu rămăneau singure: erau atîta cei gata de a le lua sub purtarea lor de grije.

Tot singure erau: e singură 'n lume fata, care nu are mamă, cînd știe, cum și-a perdut'o, și durea ce rămîne 'n sufletul ei, nu numai îi întunecă viața întregă, ci trece și 'n inimile copiilor, pe care-'i crește la sinul ei.

Zbătîndu-se astfel, ea numai pe ici pe colo, pe apucate, mai putea să doarmă, și petrecea zile 'ntregi fără ca să mănince; deși slăbită însă, ea să simția 'n putere și sufletește din ce în ce mai încordată.

El începuse a nu mai veni nici noaptea tîrziu acasă. Ceea-ce-'l mai aducea din cînd în cînd, era dorul de copilele lui, pentru care avea slăbiciune ade-vărată. Ea nu mai cerceta, de ce nu vine, nici pe unde să duce: îi era indiferent. Știa destul și se sim-țea, oare-cum, ușurată.

»Costică, — îi zise ea într'o dimineață, cînd el să pregătea să plece, — eu cred, că nu ne șade bine să ne mai purtăm unul pe altul cu minciuna. Am tot așteptat și-am răbdat, dar vād că nu mai poți să te întorci din calea, în care ai pornit...«

»Nu că nu pot, — îi tae dînsul vorba, — dar nu vreau, — ți-am spus, că nu vreau.«

»Nu vrei, nu poți, — întimpină dînsa, — tot acolo vine, și e mai cuminte să nu ne mai amărîm unul altuia viața: dă-'mi fetițele, și nu te mai supăr cît voiu trăi.«

Costică Bălaș începù să se plimbe neastîmpărat prin casă.

Știa dînsul din pățanie, ce va să zică să ai casă și copii și să n'ai și 'n a cui purtare de grije să le

lași. Mai ți-e apoi și rușine, ca lumea să zică judecîndu-te, că ți-ai alungat nevasta fără ca să ai de ce, ori că ea te-a părăsit nemai putînd suferi ticăloșiile, pe care le faci.

»Ele sunt mai bine la mine și la mama, decît la tine, — urmă dînsa, — și ți-ar fi și prea greu să le porți de grije.«

»Nu!, — grăi dînsul. Nu mi-e greu! Voesc să le am!«

»Le ai, — îl incredință dînsa. Tot ale tale sunt, și cînd îți va fi dor de ele, vii să le vezi, ori trimiți pe cineva, ca să ți-le aducă.«

»Să vedem; să mă mai gîndesc!«, — răspunse el, fără ca să se uite la dînsa. Să temea de privirea disprețuitoare, prin care ea i-se făcuse nesuferită.

»Dar ce te-a apucat acum, așa de-odată, că iar iai cîmpii!?, — urmă el.

»Nu e acum, nici de-odată, ci în sfîrșit, — îi răs-punse ea liniștită. M'am ticăloșit, nu-'i vorbă, dar atît de ticăloasă tot n'am ajuns, ca să pot trăi cu un om, care nu mai dă nici noptile pe-acasă.«

»Eu fac ce vreau!«, — zise el.

»Iară eu fac ce sunt datoare a face!, — întim-pină dînsa, — și te las să faci ce vrei. Costică, — urmă apoi înduioșată, — avem copii, și din dragoste cătră ei, trebuie să ne călcăm pe inimă. Ori-și-ce mi-ai fi făcut și ori-și-ce ți-aș fi făcînd, să ne despărțim cu bine, căci dușmănia între părinți strică viața copiilor.

(Va urma).

John Plouffe

„PEISAJ“ de Petre Bulgăraș.

Nepoțica mea.

Da, am primit minunea de scrisoare,
Cu linii lungi, ca tortul încurcate,
Și-mi pare-că te văd stăruitoare,
Să scrii și tu, — mă rog — la unchiu carte.

Pare-că văd prin labele de giște
Mănuța ta de vase spărgătoare...
— Și-o văd pe Tanța 'n colț, să nu să miște,
Că a scăpat pisica în unsoare. —

Pe jos, împărăția ta de jocuri,
Imprăștiate, ca după furtună.
Bucăți dintr'o păpușe pe alocuri; —
Clavirul tău, care de mult nu sună.

Dar' ai uitat ceva... Aduci hîrtie,
Lăsînd deschisă 'n urmă, largă, ușa;
— „Tăceți, că Tanța vrea acî să scrie
Lui unchiu, că-l sărută și păpușa!”

Citesc în ochii tăi nedumerire,
Când isprăvești scrisoarea, -- lucru mare;
Și 'ntrebi pe mamă-ta așa-n neștire:
— „Da unchiu unde e? Departe-i țara?”

Cleveland O. (America-de-nord).

Aniversară.

Iar' azi sunt zece ani de cînd
Dintii mi-ai resărit în cale...
Iți iuu portretul și-aiurînd
Privesc icoana feții tale.

Ce-i fi făcînd tu oare-acum,
Cînd eu prin aste lumi străine,
Urmînd ul sorții mele drum
Mi-alerg gîndirile spre tine?...

„A fost!” Sentința asta-i scrisă
Pe dosul vechiului portret, —
Din vremea cînd să potolise
Și cel mai zăbovit regret. —

Azi nu mi-e tiamă să-l privesc,
Cum mă temeam pe vreme, — odată...
Il țin pe masă și zimbesc.
Privindu-mi slova tremurată.

Și-atit mă simt de liniștit,
Știînd că n'o să vină iară
Acele vremi cînd ne-am iubit,
Acum — o vară.

V. E. Moldovan.

O lacrimă.

Cu ochi rătăcitori în taina vremii
Te urmăresc iubirea mea senină;
Cu raza ta măiastră, fermecată,
Ce 'n suflet sămănatu-mi-a lumină
— Iubirea mea, de ce te-ai dus?

Ai fost o lege preamărită 'n suflet
Și eu m'am închinat mării tale,
M'ai învățat cîntări înlăcrimate,
Sfințenie mi-ai arătat și jale
— Iubirea mea, de ce te-ai dus?

Iubirea mea, povestea ta e tristă...
Am ridicat altar credinții mele
Și păcii și iubirii în viață,
Dar t'au sfărmat cei făcători de rele
— Și tu ai plîns, iubirea mea.

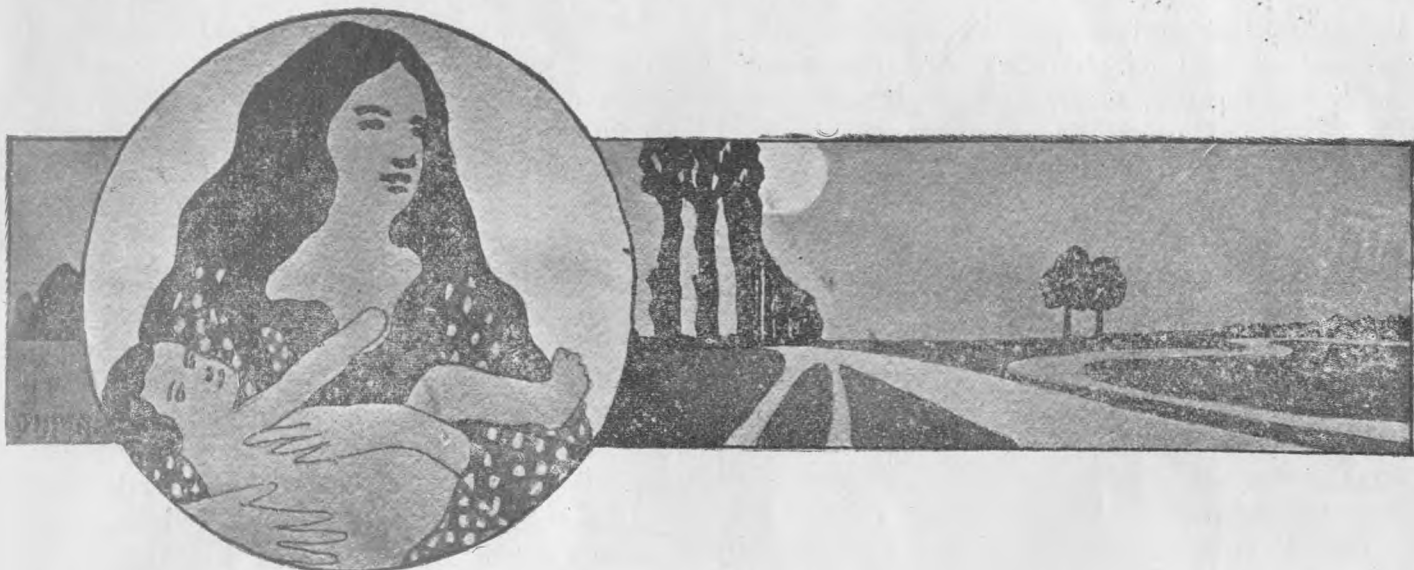
În haină de 'ntunerec stau de pază
Și tu îmi bați în suflet, duioșie,
O rază vreau din veșnica lumină:
Durerea mea supusa ei să fie...
— Iubirea mea, revino iar!

Tu rază palidă perdută 'n vremuri,
De visul tău senin durerea-mi spune,
Că n'o să te reîntorci de-acum la mine
Cucernică și sfîntă rugăciune
— Iubirea mea, de ce nu vii?

Cu fața ta duioasă, rugătoare,
Ce nu cunoaște fire pătimășe —
Să speli cu lacrimi tina ce-o aruncă
În drumul tău curat vieți pizmașe
— Iubirea mea, revino iar!

Humus.

Printre flori. *)

Era un amurg duios de toamnă.

Soarele își depunea coroana de aur. Sub cerul străvezîu undula un aer de primăvară. Văpăi aurii, ce pluteau pe alocurea în văzduh, învăleau grădina într'o vraje poetică. Pămîntul presărat cu flori, sorbea lacom mireazma lor răcoritoare. Florile de toamnă să resfătau încă în culori buiace, dar mirosul lor amintea aceea veștejire jalnică, ce simți într'o cameră mortală.

În rondul din mijlocul grădiniței, să îngrămădeau una într'alta rozele măhnite, sub ocrotirea unui „Liberty“, care 'și întindea trandafirii roșii, catifelati, cu mărinimie, de-asupra lor. În dreapta și în stînga, felurite neamuri de trandafiri, să 'ntorceau în a doua înflorire. Tulpinele acestor regine, erau înecate de garoafe tămăioase, mixandre zglobii, călțunași mîndri, — floarea favorită a princesei, — zine, oacheșele galbene, multe într'un loc.

Gardul din trei părți, era acoperit de zorile vișătoare și de nalbă, îmbrăcată în alb de nevinovăție. Iar pe lingă cerdac, care stăpînea acest petec înflorit, să 'nălțau crisanteme: floarea de aur, — de obîrșie japoneză, — resfătîndu-și în jurul potirului lor plin de suc, petalele subțiri, fine, volanate, crețe, suflate în aur, în argint și în mii de culori.

Ela strînsese un mănunchiu de flori, cînd de-odată, răsună lingă dînsa, glasul doctorului Joran.

— Florile, arta și femeea, — zise el, — fac trinitatea minunată, ce dă preț vieții noastre.

Ela tresări ușor. Era însă mai mult o trămurare lăuntrică, apoi repede s'a întors spre el, înălțîndu-și talia. Părea o statuie clasică a indignării.

— Nu, să nu credeți, că un banal compliment, este intenția ascunsă a cuvintelor mele, — să grăbi Joran a să lămuri, văzînd impresia neplăcută ce-i făcu Elei, pe a cărei față, să putea cetî toată gama

simțămintelor, care o frămîntau. Cînd avem însă întipăriri puternice, — urmă el, — nu putem osîndi la închisoare gîndurile noastre. Ele cer libertatea de a eși la lumină, a se învismînta în cuvinte. Mai ales cînd judecata ne silește să dăm socoteală de pricinile plăcerilor noastre, să dăm culoare, cuvînt, nume, acelor impresii care ne prind, ne opresc, ne rețin tainic, stăruitor, noi nū putem înăbuși gîndurile... Viața ne-ar părea pustie fără această trinitate, *floarea*: o vibrație de lumină și de simțire, *femeea*: mîngăerea întrupată, *arta*: închegarea emoțiilor. Aceste sunt daruri dumnezeiești, care deșteaptă în noi căldura simțirei, cu întreaga conștiință a celui plăcut a fi, ce-i scopul suprem, unic, final al trecerii noastre prin valea plîngerii, numită lume.

Ela îl ascultă surprinsă. De pe fața ei perî asprimea; receala în care să 'nvăli dela întîile lui cuvinte să topi, ca zăpada sub razele soarelui de primăvară. Avu una din acele plăceri, care vrăjește prin neobișnuință. Ea, care în singurătatea-i plină de regretele viselor prăbușite, era însătată după o tovarășie sufletească, acum să afla ca din senin, lingă un om, a cărui cuvînt scînteia de duh și de simțire bogată, caldă, nu să mai putu îngrădi în asprimea singurătății eului ei închis.

Deși impresia dintii i-a fost să-l respingă scurt, hotărît, s'a lăsat de-odată furată de farmecul, de a vorbi cu un om.

Fața-i albă să învioră de o roză trandafirică și în ochii de apururi probodiți de melancolia oboselii, s'a aprins lucirea însufletirii.

Joran, un artist al cuvîntului, neîntrecut în zugrăvirea minunilor plăsmuite de Zeii gîndirei, în curînd o răpi cu sine pe Ela, „în zările largi, feerice, ale „frumosului“.

Sufletele lor deschis idealurilor, purtate pe ari-

* Fragment din romanul „In jug“, sub presă.

pile aceleiași închipuiri scăpărătoare, s'au găsit repede. S'au însuflețit unul de altul fără să-și dea seamă cum. Aceeași cugetare, simțire, pasiune pentru frumos, îi făcù poeți, i-a inspirat, i-a apropiat pe plaiul fermecător al înțelegerii ideale.

A să pricepe: minunea-minunilor, prin aninarea, împletirea, topirea unul într'altul a sufletelor, această armonie misterioasă, dumnezească, de oameni zădarnic căutată cheie la taina fericirii, să părea că Ela și Joran au găsit'o.

O undă de simpatie tremura dela unul la altul. Li-s'a părut că să cunoască demult, dar îi despărțise o putere necunoscută. Simțeau plăcerea unei întâlniri demult dorite, par'că să căutau demult și acum în sfârșit s'au găsit.

El, așa de bucuros i-ar fi zis: tu ești, tu ești aceea, pe care o caut de mult.

Ea, era străbătută de o mulțumire nebănuită de dulce până atunci, de această întâlnire a închipuirii lor atât de înrudită.

Și în jurul lor să răspîndi încet, încetșor o bucurie caldă, înfiorîndu-le sufletul de o simțire nouă, nelămurită, dar' par'că dorită, așteptată tainic, confus, demult de cînd erau tineri, de cînd le-a țîșnit în inimă lumina simțirei.

S'au oprit în loc fără să știe, fără să vree, printre flori, vrăjiți de mirodeniile lor și de o betie tainică ce le prinse sufletul năvălitor, puternic, stăpînitor.

Pe Joran îl fermecă fineța deosebită ce inunda făptura Elei ca podoaba ei cea mai frumoasă, noblețea gândirei întrețesută în vorba-i domoală, în lumina surisului de o duioșie neînchipuită și rostul ei cel blajin, ținuta plină de grații și totuși așa de senină și de majestuoasă, față de care cuvintele galante amuțeau pe buze.

El, care era deprins să cucerească repede femeea pe care o dorea, și-a dat seamă numai decît că Ela, avea un suflet mîndru, greu de apropiat. Nici nu i-s'a mai întîmplat să fie ținut la așa o distanță de o femeie, cu toate că părea și ea încântată de convorbirea lor.

La jocul cochetăriei Ela într'adevăr nu să pricepea de loc, socotindu-l nedemn pentru un om, ba chiar josnic ca furtul. Ea nu-și uita ochii pe el, nu-i suridea cu acel suris îndemnător, ce au femeile pentru bărbații cari le plac, nu-i arunca acele priviri lungi, adînci, care înseamnă așa de mult, care intră în simțurile bărbatului ca un fitil aprins, înflăcărînd nădejile lui de cuceritor.

Joran, mare cunoscător în arta curtenirei, simți firește că are în fața lui o femeie serioasă. El știa prea bine să facă deosebire între femeea care să trădează repede, cînd incolțește dragostea în inimă, și între femeea, cu conștiința demnității deșteptate.

Dar dacă seriozitatea și demnitatea impunătoare a Elei era neschimbată, în lumea ei lăuntrică, n'a putut rămîne nici ea nesimțitoare, față de un bărbat ca Joran.

Vorbele lui însuflețite de lumina unei deșteptăciuni rare, i-au mers la inimă nedeslușit, tainic, neliniștitor, despiciînd o undă caldă, duioasă pentru bărbatul frumos, înalt, spătos ca un gladiator de bronz.

Joran era într'adevăr tipul, care place femeilor. Frumosul lui cap bărbătesc cu ochii vînăți închiși de porumbă, cu profilul energic, îndulcit de un zîmbet moale, deși trădător al unei mari încrederi în sine era par'că chemat să cucerească, să-și supună ori-ce voință și mai ales pe cea slabă, fragilă a femeii. Toată statura lui respira voință, vlagă, putere. Și sub stăruința privirei lui de vultur, plină de foc, femeile cu spiritul amorțit prin ocupațiile lor înguste de curtizane, să moleșau și curînd să dădeau biruite.

Glasul său melodios ca niște fraze muzicale de Mozart s'a aninat repede și de sufletul Elei, dar pe ea o vrăjea mai cu seamă, cugetarea lui adîncă, țasă-tura bogată de idei luminoase, înfășurate în haina măiastră a vorbei.

Așa de interesant știe să vorbească numai un suflet ales, cult, care vede miezul lucrurilor și care-și scoate gîndirile, din izvorul destilat al eului său.

Dar pe cînd îl asculta cu răsuflarea oprită, în inima ei să topea într'un joc bucurie, frică, presimțiri de durere, și în gîndul ei să viri de-odată, soțul, care-i vorbea numai de bani, de economii, de datoriile ei. Aceste acorduri amare ale amintirilor, din viața ei zbuciumată, i-au redeșteptat durerea, ce uitase o clipă. Și ca întotdeauna cînd o rodea acest chin, i-se desfășura și adevărul tragic, că durerea ei nu este decît o picătură din oceanul de suferințe al femeilor oropsite. Nici nu s'a putut stăpîni să nu aducă vorba la viața acestor năpăstuite, cînd Joran lămurind adevărul din artă, ridica în slavă femeea.

— În deobște, — urmă el, — ori și ce operă de artă, fie o dramă, epopee, cântec sau tablou, numai atunci are o valoare reală, dacă artistul a fost inspirat de o femeie. Fără admirație pentru femeie, opera lui nu respiră adevăr, viață, pentru-că fără căldura simțirei e cu neputință săvîrșirea unei opere de artă.

— Admirația pentru femeie, — răspunse Ela, — o fi bună ca element hrănitor al puterii plămuitoare de lucruri frumoase, dar este dăunător, pentru partea reală a vieții, adecă pentru înălțarea moravurilor.

— Cum așa? — întrebă Joran încordat, surprins. N'a întîlnit în societate multe femei care cugetă și cugetă bine, logic.

— Această admirație este pricina stării înapoiate sociale, bărbații fiind slabi prin admirație, să supună cu plăcere toanele acestor admirate femei-păpușe, în interesul cărora să fac întocmirile sociale și uită, că dătoresc societății ridicarea moralității prin luminarea și dezrobirea femeii.

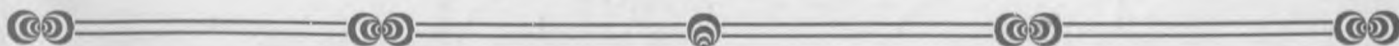
— Să lucrează neîncetat la răspîndirea luminei...

— Totuși, prea puțin. Femeile admirate a clasei bogate, să le zicem moderne, sunt stîncă, de care să

Fetița cu olul spart, de Grenze.

zdrobește toată bunăvoința regeneratoare a prihănitei raze umane.

— De ce?

— Pentru-că prin puterea ce exercită asupra bărbaților, țin la picioarele lor, întregul corp social. Marea massă a femeilor dezmoștenite de farmec și de bunuri pămîntești, de loc nu sunt luate în seamă. Existența lor, n'are mai multă însemnătate în soarta popoarelor, decît aceea a animalelor domestice. Pe cine-l doare strînsoarea în care e'le tînjesc și vestejesc?... Menținerea superiorității bărbatului este cu-vîntul de ordine și aceasta cere înjugarea femeii. Astfel să tîmpește majoritatea, și să răsfată minoritatea. Zeiță sau slugă, idol sau rob, ea este alintată sau izbită, numai ca om nu-'i socotită. E tîmniată cu porecla de Zeiță, ca să nu-și dea seamă că-i privită ca un semidobitoc.

— E adevărat că masselor le lipsește sufletul, întocmai ca și arhitecturii de stil mare, unde sunt grupuri mari. Stîrni-va însuflețire generală o statuă uriașă? Fi-va deștept vre-odată sufletul în masele feminine? Iată o întrebare a sfinkului. Intii trebuie să ne deprindem cu ideea de a vedea înflorind și sufletul femeii. Ideile noi prind greu. Dar unde găsim un suflet de femeie în înflorire, acolo ne închinăm cu adorație, — conchise Joran, afundîndu-și privirea în ochii de topaz lucitor ai Elei. Dar s'a speriat de adîncimea celor ochi și a rămas turburat de ceea-ce văzî întrînsii. Nîci n'a întîlnit ochi mai frumoși în viața lui. În apele

lor verzi-aurii, strălucea acum toată minunea apusului de soare.

Dar mondenul dibaciu, să stăpîni repede, pe cînd să aplecă cu o mișcare mlădioasă, să ridice un trandafir, ce a scăpat Ela în clipa de flori ce-i fugi prin trup, sub privirea lui de vîpăi.

— O, acest dar sublim — zise Ela, adîncindu-și buzele în catifeaua roșie, parfumată a trandafirului, pentru a-și ascunde turburarea.

E sfioasă ca o garoafă, gîndi Joran, pe cînd o întreba:

— Iubiți mult florile?

— Nespus. Socot floarea ca cea mai artistică plăzmuire a naturii.

— Eu cred că are natura plăzmuiri și mai frumoase — răspunse el, fixîndu-o cu o privire care zicea mult, mult.

— Desigur, — vorbi ea încet, domol mai departe făcîndu-se că nu-l înțelege — de pildă, un luminiș de pădure, oglinda unui lac albastru, așa un apus de soare care moaie în aur văzduhul, — sfîrși cu un gest spre bolta cerească.

— Gusturile, unui suflet poetic de femeie. Un bărbat poet, ar pune în locul întii al plăzmuirilor artistice, femeia frumoasă, — zise el cu glas moale, catifelat.

Uruitul unei trăsuri, care s'a oprit la poartă, a pus capăt convorbirii. Lui Joran i-s'a părut că a fost vizitîntul unui vis frumos.

Neli Cornea.

Nourăș.

(Goethe)

Nourăș, ușor ca clipa,
 Lacremile de pe flori
 Te-au nescut, — senin ca ele, —
 Nor ivit în dalbe zori,
 Spune, pînza ta ușoară
 Nu-și va 'ncinge pînă 'n seară,
 Peste codrul de aluni,
 Măina grea din plumb croită
 Măina tristă, mohorîta
 Măina neagră de furtuni?

Sebastian.

Mi-e dor...

Mi-e dor de-a mea căsuță, cu-al ei salcîm albit.
De masa din grădină atît îmi-e de dor,
Să şed încă odată sub zarzăru 'nflorit,
S'ascult cu duiosie al pasărilor cor!

S'ascult ce povesteşte, cînd cade apa 'n vad,
La moara, ce-are 'n curte doi plopi tremurători,
Şi-apoi în fapt de seară pe gînduri să mai cad,
Şi să visez... că 'n vremuri... îmbalsamat de flori!

Braşov, 1908.

Mi-e dor, să văd pe strîmte şi tainice poteci
Cum ramurile-şi scutur petalele în vînt;
Şi tu copilă dragă, prin ploaia lor să treci
Şi blind să ți-s'aşeze pe păr şi pe vestmînt!

Din cale, fermecată, să te opreşti zîmbind;
Uimit eu să te-aseamăn cu'n înger din senin;
Tu să te uiţi la ceruri cum stelele s'aprind,
Iar' eu să-mi plec ghenunchii şi ție să mă 'nchin!!

Aurel Gămulea.

„Peisaj“, de Petre Bulgăraş.

Urăji de primăvară.

Doar freamătul lin al frunzişului des
Ne tulbură şoapta iubirei
Doar vraja pădurii ne 'mbată uşor
Şi farmecul dulce al firei,

Iubire ne 'nsuflă natura 'nviată
Şi-al pajiştei mîndru covor.
Şi florile toate să 'ngînă 'n iubire...
Să leagănă vîntul uşor.

Tavi.

Mi-aduc aminte.

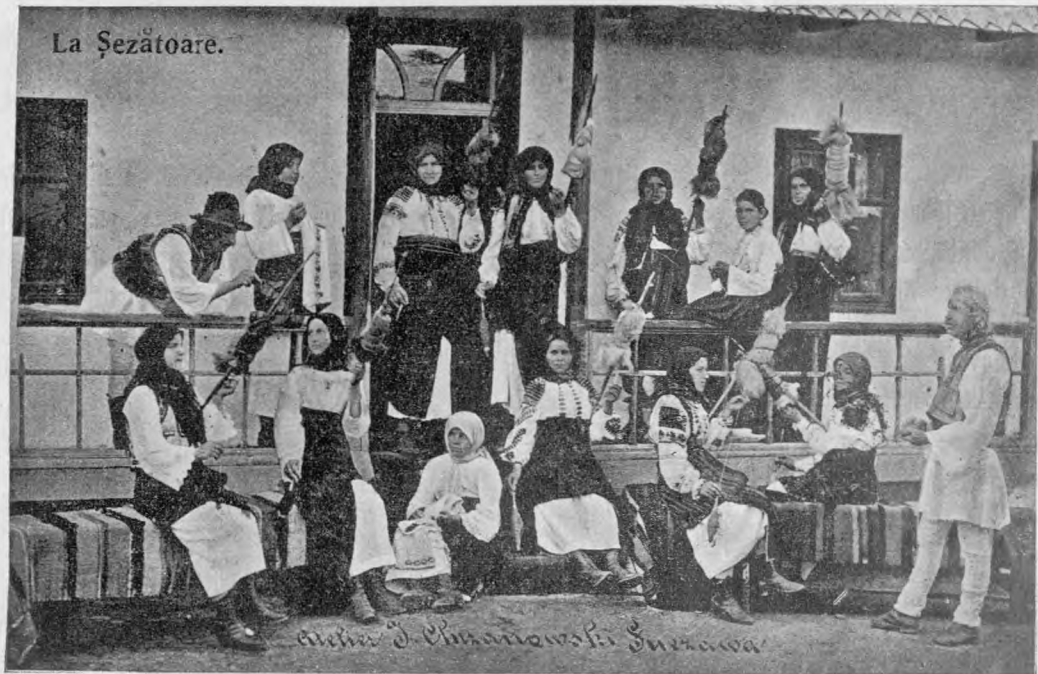
În taina serilor de vară
Imi zboară gîndul călător
Şi-mi vine 'n minte, vine iară
O 'n drăgostire dintr'o seară
Între mirosul florilor,

Imi zboară gîndul călător
În depărtări de sări albastre,
Şi 'n vraja amintirilor
Mă copleşeşte-un gingaş dor
De farmecul iubirei noastre.

Tavi.

„ŞEZĂTOARE ÎN BUCOVINA“

Revedere.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

— Nuvelă —

(Urmare şi fine).

de *Al. Ciura.*

II.

Să dete jos din trăsură, regretind că nu trimesese pe cărauş.

În fulgerarea unei clipe, îi scăpăra prin minte o povestire tristă pe care o cetise în nu ştiu care autor străin. Era vorbă, în povestirea aceea, de o dragoste copilărească, de o revedere tîrzie, cînd cei doi iubiţi au rămas decepţionaţi, privindu-să, după atîta amar de vreme, fără să se poată recunoaşte măcar. Cine poate să cumpere gingăşia fecioarei de optsprezece ani, cu faţa ofelită a cutărei matroane, mamă alor cinci-şasă copii mărişori! Şi-i era teamă, că va fi nevoit să re-trăiască singur paginile triste ale acestei povestiri jelnice.

Intră în moară, cu aerul unui om grăbit: cine ştie, poate nu-l va recunoaşte nimeni!

Răzbătu prin înghesuiala oamenilor harnici, cari să sculaseră aşa de dimineaţă, şi opri o fetişcană, cu înfăţişare de slujnică:

— Fetiţo, mi-ai putea aduce un păhar cu apă?

— Aduc, domnule, mîntenaş...

Dintr'odată, deosebi în vîlmăşală, icoana ei.

— Bună dimineaţa, domnule,—ii răspunse morăriţa cu un zimbet uşor, — d'a ce poşteşte domnul?..

— Am cerut copiliţii un păhărel de apă, cred că nu vă supăr...

— D'a cum să ne supăraţi, domnule, că apă avem din darul lui Dumnezeu, ca la moară... poftiţi în lăuntru.

Morăriţa deschise uşa din fund şi-l pofti să între, în vreme-ce tînărul încerca să-şi dea seama, dacă tresărirea uşoară a genelor ei lungi, pudrate cu lamură din făina morii, însemna că femeia îl recunoscuse?

În nouă-zece ani omul să schimbă aşa de uşor; femeile să schimbă mai mult, dar ochiul lor e mai ager şi amintirea lor e mai puternică în amănunte.

Să-'l fi recunoscut, oare?..

— Nu era sigur, şi-i venea să creadă, că totul era o părere numai.

Atunci, cînd ea l'ar fi recunoscut dela întîia încruşare a privirilor, ar fi trebuit să rămînă mai surprinsă, să-i observe uşoara rumenire a obrazilor frumoşi încă, sub aburirea uşoară a lamurii făinei...

Înima începî să-şi mulcomească bătăile neastîmpărate, şi în vreme-ce nevăstută, îmbujorată la faţă, îi aducea păharul cu apă, el privia ţintă la cei doi băieţi, cari să rescoliseră din păcelul lor, privindu-l cu ochii căsaţi.

O fetișcană măricică își trecea cu sfielă mânuțele goale prin șuvițele negre.

Privi îndelung la ea, și-i zîmbi apoi cu multă dragoste.

— Domnul e de aici, — întrebă morărița, potrivindu-și năframa?

— Da, de aici, dincolo de deal... Adecă sunt de mai departe, dar am un prieten bun și mă duc să-l văd, un prieten de-l chiamă Gheorge, și vreau să-l văd, că e bolnav...

Și o privi cu încordare, pe sub gene.

Până aci nu îndrăznise să o privească mai cu dinadinsul, căci prea i-să părea frumoasă și prea sămăna cu icoana, pe care o purta într'un tainuit colț al sufletului, de atita amar de vreme.

— Un domn de-i zice Gheorghe, — zise morărița, — și eu am cunoscut unul...

— Ai cunoscut?

— Da, domnule, unul de-o învățat apoi legile și s'o făcut protacăr...

— Și l-ai mai cunoaște să-l vezi?

— Eu cred că l-aș cunoaște și dintr'o miie...

— Vezi, jupăneasă, toată lumea spunea, că el sămăna cu mine, — am fost pretini așa de buni, — ce zici dta, dreptu-i?..

Ea îl privi pătrunzător, apoi zise cu un zîmbet hotărît:

— Poate că seamăni... dar a c'ela era mai altcum... mai...

— Mai frumos?

— Nu mai frumos, dar altcum...

Tînărul să ridică, mulțămindu-i pentru păhărelul de apă.

Strecoră în mânuțele băieților citeva bucăți de argint, apoi întinse mâna morăresei.

— Mulțam, jupăneasă, pentru osteneală...

Apoi grăbi în spre căruță.

Cocișul dormita pe capră și caii tresăriră în hățuri, cînd simțiră scuturarea căruței.

— Mână, baciule!

Iși întoarse încă odată privirea înspre moară, ca din întîmplare, și băgă de seamă, cum morărița îi trimetea o privire pătrunzătoare, ca o lance.

III.

De geaba!

Era tot frumonsă morărița, mai frumoasă ca pe vremea aceea...

Au trecut ani de atunci; ostenele și truda lui, la studii, lăsaseră brazde adînci pe fața lui, dar ea rămăsese tot așa de frumoasă, mai frumoasă încă...

Iși amintea, cu năcaz, că ea nu-l recunoscuse, imaginîndu-și că ea să prefăcuse numai.

Dar era totuș cu neputință, să nu poată surprinde o tresărire cît de ușoară a genelor, cînd ea l'ar fi recunoscut într'adevăr.

Nu-l recunoscuse, fără îndoială.

Și o mihnire adîncă i-să lăsă pe suflet. Vedeă bine, că vremea trecuse, că alte vâluri curgeau pe gîrla de alături, dar nu-și putea închipui să nu-l mai recunoască nici măcar ființa, care îi era atit de scumpă odată.

Fetișcana din așternut îi apăru de-odată, în lumina roșietică a zorilor.

— Da, zise el într'un tîrziu, seamănă așa de bine cu mamă-sa, așa de mult...

Să gîndea la femeea aceea voinică și rumenă, care i-ar fi putut înviora rostul vieții; la viața tihnită ce ar fi putut'o trăi alături de ea. Un orizont mai strîmt, ce e drept, dar o viață de îndestulare și de echilibru sufletesc, cum nu mai întîlnise, de cînd trecuse peste marginile vieții de sătean.

S'a năzărit, soarele arunca sulite lungi de aur prin vîlmășala dușmănoasă a norilor și a negurei.

Vîrfurile pădurii străluciau încununat de un nimb, ca acela al sfinților, din cadre.

Și păsărelele începură să ciripească prin ramii înmuguriți...

El întrebă de-odată pe cărauș.

— Ia ascultă, baciule, a cui e moara, unde m'am dat eu jos?

— A lui Petrea Paltin, dumnișorul, gazdă mare și om de cinste.

— Da nevasta lui de unde-i?

— Dela noi D'apoi dumnișoru nu o cunoaște?..

— Nu.

— Apoi mă mir, că era așa de vîrsta dumatiale, cînd umblați la școala din sat... Harnică muiere, și frumoasă, dumnișorul, frumoasă...

— Să poate, baciule, dar nu-mi aduc aminte...

Ajunși în vîrf dealului, să pomeni de-odată zîmbind. Amintirile din copilărie îl împrejmuiau din ce în ce mai luminoase. De-aci încolo cunoștea drumul așa de bine. Iși amintea de crucea de lemn din vîrf dealului, în care își săpase inițialele cu briceagul, într'o după amiază de toamnă, cînd mergea la școală. Ce bine își aduce aminte de după-amiaza aceea limpede, cînd poposiau în vîrf dealului și călușei pășteau alături, ciulindu-și urechile. Mergea atunci pentru întia oară la universitate, după-ce promisese Anuței, că n'are s'o uite nici-odată.

Cunoștea țiraele din cari bea așa de lacom, cînd să întorcea spre casă; era așa de minunată apa de munte, după clociturile ce le înghițise prin străini. Dela o vreme cunoștea chiar fagii... cel din colțul văii, prăbușit pe jumătate, avea să se restorne în curînd... Femeile eșiau să mulgă vacile, fetițe cu ochii plini de visurile nopții încă, mânau cite o vacuță două, la pășune.

El le privia lung, ca pentru a recunoaște vechi cunoștințe, trecute în împărăția uitării.

Să simția iarăș tînăr sub stăpînirea de vraje a celor doi ochi frumoși, cari îi era atit de scumpi odată!

IV.

După două săptămîni de premenire sufletească să înapoia la viața lui de muncă, la viața de oraș mare, la goana după pâne...

Cerul abia începuse a să rumeni pe de margini, în vreme-ce luceafărul își tremura cele din urmă fil-făiri argintate, ca o candelă, care să stingea.

La moară, să întrezăria lumina slabă a unui opaiț. Privi înduioșat pîlpăirea aceea, mujitul slab al

revărsării de ziuă, pîrîndu-i un simbol, care înfățișa moartea viselor din tinereță și începutul vieții de muncă grea.

Și șopti, ca pentru sine, niște cuvînțele, cari izvoriau din adîncul ființei lui:

— Mi-ai fost dragă, Anuțo, tare mi-ai fost dragă...

Spre răsărit cerul să aprindea tot mai tare, în vreme-ce luceafărul pîlpăia din ce în ce mai palid, în slavă...

Concursul literar al „Familiei Române“.

Muzică, Amor, Poezie.

I.

*In misterul nopții, sub un cer de stele
Cînd s'aude cîntul zinelor din zbor;
Cînd să plîng în tainic undele 'ntre ele.
Cînd frunza îngînă freamătu-i ușor.
Trei fecioare. odată, dintr'un val de mare
După o lungă cale, vin, să regăsesc,
— O menire sfîntă are fiecare —
Însă, întîietatea ele își sfădesc!...*

*Una, ține-o liră, — este Armonia
Muzica, ce 'n lume — lume-a cucerii.
Lîngă ea, alături vecinic Poezia
Farmecul cîntărei — ea 'a îndulcit...
Iară cea d'a treia sfîntă 'nchipuire
Poartă o coroană de săgeți de foc,
Deviza-i Amorul — și 'n înlănțuire
Peste tot pămîntul el își face loc.*

II.

*„Mare, deci oprește geametele tale,
Lună, te ascunde: și — tu, blind zefir
Te adoarme însuși p'aripile tale,
Vroi s'ascult în taină, — tot ce ele 'nșir...“*

Muzica vorbește:

Tu gingaș Amor,

*Din a tale aripi scuturînd ușor;
Vino, te așează ici pe iarbă verde
Unde, licuriciul scînteind să perde
Unde, în cadență greerii să 'ngîn
Ascunși de vederea ochiului păgîn;
Unde roua nopții c'o îmbrățișare
Peste tot depune a ei sărutare...
Unde și pleacă capul atîtea măriri,
Unde omuși perde negrele gîndiri...
Unde poezia cîntecelor mele
Face să vorbească mii de păsărele
Unde sunt regină; — Deci prin ce mai mult
Cresi a fi mai tare — Amor, te ascult!...*

*— Lira ta divină, — zîna majestoasă
Fost'a 'n vecl plăcută și armonioasă
Gloria, în tine echoul găsește
Vesellie, jale, totul îți grăește...
Copilașul cată în dulce zîmbire
Somnul — ce-i-îl cîntă mama cu iubire,
Lanțurile grele, unui condamnat
Ii par mai ușoare, cînd te-a ascultat;*

*Celui ce suferă pe patu-i de moarte
Muzica, îi pare, sunt divine șoapte!...
Totul să transpoartă; — toate țî-se 'nchin.
Însă — cîte inimi cîntă și suspîn.
Unii ce te-ascultă, sub o amintire
În a tale coarde vād a lor iubire,
Alții, din privire — cîte, nu și vorbesc!...
Ești ades' echoul — celor ce iubesc...
Pe țărături străine unde rătăcește
Prigonitul soartei ce dōrul muncește.
Un freamăt al frunzei, — ori-ce ciripit
Lui, îi pare cîntul glasului iubit!..
Cînd Amorul însă zborul, și-ar lua
Muzică: — de geaba te-ai mai încorda!..
Totul ce te ascultă de n'ar fi cuprins
De-ale mele vraje — ai fi sunet stins!*

*— De-al meu farmec însă ar însufleși
Fu cuvîntul mîndrei, zîne Poezii...
Totul ce 'n natură este armonios
Totul ce vād pare a fi dragostos,
Sunt eu, Poezia, care povestesc
Sub un dulce farmec, tot-ce 'ntîlnesc, —
Cîntul meu cel limped, ritmul lui ușor
Face să grăiască tainicul izvor...
Roză, nu'mi ascunde dragostele sale, —
Toată floricea, îmi suride 'n cale...!
Munte, stîncă, mare, cerul înstelat
Sfătuesc cu mine, de cînd s'au creat;
În a mele versuri totul este viu
Găsesc simfonia și pe loc pustiu
Toate, într'un farmec eu le zugrăvesc
Din vremuri Regină toți mă privesc
...Și acum. O! Lună; — și voi stele mii;
Din noi, care credeți în frunte a fi?!..*

III.

*Iar cerul, de-odată, ca la o chemare
De-o lumină vie s'a impresurat;
Mugete resună pe întinsa mare
Valuri spumegoase — s'au desfășurat!..*

*Iar într'o gondolă de frumoase flori
Plutesc trei fecioare, vecinice surori;
Stau înlănțuite, și într'un singur chor
Muzica răsună, Poezii de Amor!..*

Gîba pescarul.

(Urmare și fine).

Ba nici Murășul, n'o fost în toată vremea așa de lat! N-u-u, numai de cînd o trecut carul ăl de foc, preste frate-meu, — Dzeu să-'l ierte, — de-atunci îi așa mare. Hăi! mult amar de singe o curs atunci în Murăș, de a-a a început să spele cele pădurițe, pe cînd mai înainte vreme Murășul pe zi ce mere tot săca, de la urma urmelor rămînea pe săc, ș'atunci toți peștii cei mai mari să dedeau de 3-ori peste cap, și să schimba în cite un urieș, cum a fost frate-meu...

— Cum a fost moșule? O tecut, caru ăl de foc peste el?...

— Așa, zău puișorii moșului! El n'avea nici o grije și s'a isprăvit așa ciobănește; abunăoară, așa cum șăd și eu. Numai, cît el era întors cu fața spre cer și cum să minuna așa de mîndrenia stelelor și îl furase somnul ăl greu și prin somn visîndu-se, să juca cu picioarele lungi ca 3 suluri de car puse la olaltă și le-a zvîrlit preste drum.

Și atunci s'a pornit din depărtări bubuind și a-fumînd, carul de foc. Uitați-vă, imi pare că vine și acum și îi simțesc fumul. El o fi. El e, iată-'l bă-laurul...

Așa va fi venit și atunci.

Și stetea uriașul de frate-meu lungit, ca tot-deauna, neavînd nici o grije, cum nu are omul care să știe acasă la sine, în cuprinsurile moșilor săi.

— Ei! Ei! Copii! N'auziți cum vine? Îl vedeți pufăind scînteii și scrum? Bată-'l, să-'l bată puterea lui Dumnezeu; căci roatele lui l'au omorît pe fratele meu și i-a tăiat amîndouă picioarele din genunchi așa cum tae firezul lemnul. Partea cea mai lungă rămîne pe capră, iar capătul mai scurt cade la pămînt. Așa s'au prăbușit și picioarele lui în apă, făcînd punte peste Murăș din fluerile lor; iar' apoi cufundîndu-să de tot în apă; căci erau grele, de s'au rupt țărnișii sub ele.

Spaima începea să zburlească șuvițele de păr pe căpșoarele zbeguite.

— Ce! Voi gîndiți că le va fi mîncat peștii? Nu, turturelele moșului. Nici nu erau pești pe vremea aceea în Murăș. Ci a fost așa, că nămila de frate-meu avea atîtea degete la un picior, cite furnici într'un furnicar, și cum s'au înmuiat în apă, a sărit din fiecare deget cite 99 de pești; dar ce pești, măi! Tot mari, cît mine, măi copii. Tot somni de cei cu gura lată

Și de-atunci s'au sporit atîța, cîți îi știți. Iar' eu n'am hodină, până cînd nu-'i voiu stîrpi pe toți; căci așa m'a blăstemat mama cu limbă de moarte să n'am hodină pe pămîntul ăsta, până cînd n'oi prinde și cel mai mic pescuț; pentru-că așa zicea mama, că din negrija mea s'a prăpădit frate-meu, iar' acum tot prin patimile mele va trebui să se răscumpere. Și cînd voiu fi prins toți peștii din Murăș, să va clăti dealul cel mare din față și să va trezi frate-meu. Hei, ce-o să fie atunci! Ce n'a mai fost. Multă răutate și multă dujmănie s'a adunat pe valea aceasta. Dacă veți apuca, veți vedea atunci ce n'a mai văzut rîndul de oameni de astăzi, cum să vor bate dealurile în capete și va ieși din ele fum și pară până la nori și să vor prăbuși asupra cîmpiilor și vor curge pădurile la vale iar părăiele să vor umfla...

Ochii lui Moș-Gîba scîtează sălbatec iar copiii rămîn cu gurile căscate, par'că ar vrea să înțeleagă ce nu le intră în cap și cutremurul îi ia tot mai mult în stăpînire.

Moș-Gîba să îndreptă. Dar' de-acum pe-acasă! Vă amortește Dumnezeu cu răcoarea nopții și nu vreau să am val cu părinții vostri.

În cite sufletele nu va fi reînviat în vis chipul uriașului grozav? Și cite aiurări nu vor fi înspăimîntat sufletele mamelor speriate de ce le tremură copiii sănătoși în patul moale și cald?

În altă zi aceleași cărări duc spre locul unde să ține Moș-Gîba. Iar pe cărări aceiași șoldani își culeg cam împedecați picioarele mărunte. Obrăjorii sunt cam încourăți de amintirile celor auzite în preseară. Dar' cărările de sub sălcii pentru ei sunt făcute, iar' ei sunt pentru Moș-Gîba pescarul și Moș-Gîba pentru dinșii.

Nu mai are nici Moș-Gîba poftă de povești în toată ziua și mințile speriate sunt lăsate să se odichnească și să-'și vină în ori prin deseze zbeguiri și zburdări.

Dar' vine vremea, cînd toți copiii să țin ca scaiul de Moș-Gîba, să le spună povestea lui frate-său. Iar' Moș-Gîba o mai spune și astăzi, dacă trăește ori le spune alta cu și mai multe mirozenii, după cum îi vine în minte.

Minunat om era Gîba pescarul în ochii copiilor și unde este unul ca dînsul copiii îl află și nu îl mai părăsesc.

*
**

Curierul modei.

Costumele din dantele, din pînseturi cu tăieturi și broderii, sau din batiste cu ajour-uri vor covîrși moda verei, după cum am fost prevestit și într'un alt articol. Din acele să fac costume pentru stradă, toalete de casă, de vizită, de vilegiatură — cu un cuvînt pentru toate ocaziile. Cele mai multe modele, ce să pot vedea prin jurnale de modă sau prin galantare sunt pe cît de seducătoare, pe atît de simple în croi, astfel, că oricare damă obicinuită la croi și la cusut va putea să le execute singură, observînd felul cum sunt aranjate broderiile, ajour-urile.

Să pot căpăta toalete de felul acesta cu prețuri foarte ieftine începînd dela 25 coroane și să pot comanda și prin administrația „Familiei Române“, care, ca totdeauna e dornică și de astădată a face mici servicii cetitoarelor. Rochiile să trimit în mărime potrivită, aproape gata, trebuînd să se mai facă o singură cusătură pentru a fi confecționate complet. Pentru bluze să trimit materialul întreg, avînd a și-le potrivi și confecționa fiecare acasă. Nu vor prea fi printre cetitoarele noastre de acele, cari să nu aibă iscusința de a-și pregăti singure cîte o bluză ușoară de vară. Toaletele acestea sînt foarte elegante, mai sînt și foarte economice, putîndu-să purta la orice ocazii și putîndu-să spăla ori de cîte ori. Pregătindu-le acasă, materialul poate să coste dela 12 coroane mai în sus.

Aceste toalete ușoare să mai completează cu cîte un bolero, vre-o jachetuță, sau paltonaș cu același decor de ajour-uri sau broderie pe același material, din care e costumul, sau pregătită dintr'o altă pînă sau dantelă. In cazul prim să are în vedere practicitatea de a le putea purta mai bine și cînd să poate aștepta o ploaie repede sau altă schimbare a vremii, în cazul din urmă să pare în vedere mai mult fudulia. Dar' nu trebuie numai decît să ne gîndim la jachetele din dantelă de Irlanda, foarte costisitoare

ci să pot căpăta în pînă brodată sau în dantele mai ieftine modele cu adevărat feerice.

Cetitoarelor, cari vreau să facă economie pentru vară le-am putea recomanda să întrebuițese pe acasă sau în vremuri mai răcoroase și pentru stropăție vre-o rochie de carton, sau de alte pânuri ieftine, iar pentru biserică și vizite să-și facă vre-o toaletă ușoară în felul celor descrise, cari vor rămînea încă multă vreme moderne și în anii viitori, fiind nu numai frumoase ci și cu adevărat practice. Dăm două modele în numărul de față, dar cetitoarelor cari să interesează le mai putem procura și alte modele.

Puținele rochii din materii mai compacte, intrucît să vor purta, să vor face cu adausuri la poale, ori chiar rochii duble. Nu credem că va

dura mult moda aceasta. Vom da totuși vre-un model pentru orientare în alt număr, neîncăpîndu-ne acum.

O toaletă de casă, reformă, care să poate însă îmbrăca și la plimbări, la tîrgueli, chiar și la vizite mai intime, între prietene, dăm tot în acest număr.

Dorim să pomenim încă despre o noutate, care poate să aibă un viitor în cronică modelor celor mai apropiate.

Din moda bluzelor atît de mlădioase, din aceea a „reformelor“ comode și din aceea a taliilor „princesse“ atît de severe e pe cale a să naște — s'au născut deja în alte centre mai mari; dar prin orașele noastre nu se vor fi prea văzute pînă acum: costumele „silfide“. Aceste vor să împreune eleganța taliilor „princesse“ cu grațiositatea ușoarelor bluze și cu portul rațional, igienic și nesuprător al reformelor legere. Rochiile au croiul „demi-princesse“ dar fără a fi strînse pe lîngă corp — nici „reformă“ nici „princesse“, taliile, cari s'ar putea numi și bluze, dacă n'ar fi de preferință din aceeași bucată cu rochiile, sau barem strîns unite cu acele, au un aranjament care să dea întregii toalete o alipire cătră corp în preajma sinului și pe sub sîn și să-i lase destulă mlădiere și fluturare în jos. Noima acestor costume silfide e, să se poată purta și fără corset, aplicîndu-să numai oare-cari susținătoare pentru sîn și eventual o cingătoare peste abdomen.

Vom căuta pentru alt număr vre-un model mai de samă și în felul acesta, cu atît mai virtos, că printre alte soiuri de toalete, acestea să pare că vor face cuceriri mari.

La revedere:

Elena E. Bolcaș.

Toaletă din pînză de in. Înainte și la dos este dată rînduri de broderii „filé”. Pe talie 6 broderii tot de acest fel. Prețul costumului întreg : 58 coroane.

Model original de Paris. Să poate căpăta din pînză de in, sau din pinze mătăsoase toate colorile moderne cu decorație de dantelă. Prețul : 25 coroane. Din batist : 24 coroane.

Din secretele damelor romane.

Euimitoare, ba une-ori e chiar disgustătoare vanitatea femeilor din clasa înaltă a zilelor noastre. Mentea modestului burghez nu poate pricepe, cum de aceste femei află rostul vieții numai în satisfacerea unor extravagante capriții. Dacă vom privi însă în sanctuarele aceleiași clase înainte cu câteva sute de ani mirarea trebuie să ni-să spulbere, de oare-ce lucrul acesta pururea așa a fost și pururea așa va rămînea. Ba privind cu oare-care indiscreție în budoirele tainelor feminine ale străbunelor noastre matroane ne va izbi un prisos nemărginit de trîndăvie, de viață moleșită de belșugul vanităților bolnave.

Să aruncăm o privire în sanctuarul unei matroane romane.

Prin gura de sus a atriumului¹⁾ soarele de mult și-a fulgerat razele dimineții. Și razele joacă sprintene în curcubeie bizare prin șuvițele de apă ale fîntînei săritoare din mijlocul atriumului. Susurul picurilor săltăreți umple sala cu o muzică dulce, domoală și monotonă. Sclavele trec tăcute și ușoare, ca niște stafii, în jurul fîntînei privind prelung la pesculeții de aur ce să zbegue în apă cristalină. Așteaptă să se trezească stăpîna. Soarele e sus și aproape de miezul zilei.

De-odată să aude din odaia din fund un pleznit de palme. Stăpîna s'a trezit. Sclavele aleargă ca spăriate la ușa întredeschisă.

Spiritele matroanelor romane ne vor ierta dacă urmăm și noi acestor sclave ca să ne satisfacem curiozitatea. Pe atunci de bunăsamă o astfel de cutezanță i-ar fi putut frînge chiar și capul unui bărbat, căci damele romane nu permiteau nici măcar bărbatilor lor să fie martorii toaletei.

Sclavele să închină până la pămînt înaintea „dominei“, care cu brațul alb și molatec trage perdeaua grea de mătasă și să coboară din patul cald și parfumat. Fața îi era galbenă ca de mort. Alifia din lapte de măgăriță, cu care își unge fața în toată seara, peste noapte s'a ȧscat pe obraji.

Sclavele sunt împărțite în grupe. Grupa primă spală pe „domina“. Una aduce lighianul de argint cu lapte de măgăriță muls proaspăt și parfumat. Alta spală pe stăpîna cu un burete și o șterge cu o cîrpă moale și fină. Cînd să scaldă, sclavele îi fierb în apă tot felul de fiori cari parfumează apa. Vana e spînzurată de grindă și pe cînd stăpîna stă culcată a lene în apa caldă, sclavele o leagăna ca să poată gusta o plăcere și mai mare.

Vine grupa spalătoarelor de dinți. Aceste îi cu-

răță dinții cu periute anumite, îi spală gura cu un lichid spirituos, de are dinți falși îi așează și pe aceștia și îi dau în gură mastixul, bomboană de desinfectat, pe care o roade stăpîna, până la sfîrșitul toaletei.

Grupa cosmeticelor urmează. Una îi ține oglinda, o placă de argint ciselată, alta îi văpșește fața, alta buzele, a treia sprîncelele „stîmni“, pe cari unge cu un penel mic văpșeala neagră „fuligo“, iar cu un ac îi așează simetric firele de perișori. Sprîncelele erau considerate ca o parte foarte însemnată a frumșeții femești.

Urmează grupa „ornatice“, sclavele părului. Coafura damelor varia mereu și aceasta reclama sclavele cele mai istețe. Cele mai multe dame își văpșiau părul, roșu, negru, brun etc. Nici una nu era mulțămîtită cu părul ei natural. Felul coafurei era cît să poate de variat. Odată își aduna părul turn în vîrfurile capului, altădată lins și adunat în ceafă, altădată îl făcea cuib pe cap etc. Una îi ține părul, alta îl peptenă, iar stăpîna dispune cum să îl așeze. Dacă părul stăpînei nu ajunge pentru completarea figurilor, sunt la îndemână sclavele cari numai decît își îmbie părul și așa să întregeste coafura.

Grija era deosebit de mare. „Domina“ era foarte nervoasă și pentru cea mai mică greșală sclava suferia bătăi și împunsături cu acul. De aceea la toată munca toaletei sclavele toate trebuiau să se prezintă în pielea goală. De multe-ori minia stăpînei aducea un servitor care biciuia biata sclavă până la sînge.

Aceste matroane nu simțeau nici o fărîmă de milă pentru sclavele lor. Săturate de prisosul poftelor și de exaltarea vanității ele nu mai aflau nici o plăcere în petreceri senine și nevinovate. Numai cirul cu luptele le mai tresăriau sentimentele ruginite. Din ce curgea mai mult sînge plăcerea ce o simțeau era mai mare. Chiar și vestalele, reprezentantele moralei, curate, încă își aveau locul rezervat în circ.

Grupa care urma să numia „vesticipae“. Ele aduceau hainele. Tunica, toga, palla etc. Purtau haine foarte scumpe din mătasă ori porfir. Ne putem face idee de scumpetea lor cînd un pund de mătasă avea pe atunci un preț de circa 500 cor.

La urmă venea sclava cea mai încrezută aducînd pe o tavă de argint toate bijuteriile stăpînei, din cari aceasta își alegea după plac pe cele favorite și se împodobia cu ele.

Terminată toaleta „domina“ să îndură să primească câteva vizite, ce așteptau de mult în atrium.

¹⁾ Atrium = tindă.

Întîi intră o prietină, care îi aduce veștile cele mai proaspete din oraș. Apoi intră o vrăjitoare care îi tilcucește visurile de peste noapte. Pe urmă un negustor de obiecte scumpe și frumoase. Două fete îi aduc un coș plin de flori, trimise discret de adoratorul ei. Stăpîna drept mulțămîtă îi trimite un măr, în care își împlîntă ea întîi dinții ei albi.

Dar și stomahul își cere partea sa. Aprozi tineri în haine scurte îi aduc pe tave de argint dejunul: pâne, lapte, zmochine, și vin de Chios. Iar bufonul îi

ține de urît informîndu-o asupra celor mai proaspete evenimente politice.

La sfîrșit stăpîna își spală mînilor în apă parfumată și-le șterge cu pîrul catifelat al aprozilor. Își îmbracă toga cea mare de mătăsă, își trage sandalele roșii și ese în atriu unde patru sclavi voinici așteaptă cu lectica bogată. Stăpîna se așează în lectică cîutînd o poziție ademenitoare și pleacă la plimbare.

Florica.

Introducere în arta fotografiei.

— Pentru amatori. —

După orele de muncă, de cele mai multe-ori o muncă de șablon îți cade nespuse de bine cîteva clipe de distracție. Tot ce mintea omenească a putut iscodi, să pune în practică, pentru-ca să ne alungăm din cînd în cînd, cugetele legate de greul vieții, de lupta pentru existență, și să plutim în sfere mai ideale, mai senine.

Printre multele sporturi distractive, cari au menirea de a ne procura cîteva clipe plăcute, un loc de onoare i-să cuvîne și fotografiei.

Natura cu frumșețile ei neîntrecute, luncile fermecătoare, cîmpurile presărate de nenumărate flori, pădurile bogate, în tot soiul de arbori, animale și paseri, rîurile cu pitoreștile lor cascade, munții cu pozițiile lor atît de splendide, satele, orașele cu mulțimea de oameni, case, fabrici, biserici, turnuri, marea cu spumoasele ei valuri, în care să oglindește luna și miliardele de stele, un apus sau un răsărit de soare, care face să se cutremure de splendoare chiar și cel mai nesimțitor suflet, chipurile fragede și frumoase ale femeilor, luptele războinice cu nenumăratul șir de luptători îndrîjiți, variația porturilor, toate acestea au născut pe cei mai mari artiști, cari cu penele lor au eternizat pe pînză, pe pîreți, sau hîrtie o mulțime de fapte și impresii, pe cari peana nu ar fi fost în stare să le descrie, și au dat imbold învățaților fisiciani, ca să inventeze aparatele fotografice, cu ajutorul cărora cu mai mare ușurință ori-și-cine să poată reproduce frumșețile naturii, sau momente din viață.

Astăzi, cînd — mulțumită fisicianilor — fotografia a ajuns la o dezvoltare atît de mare și e răspîndită atît de mult, cred că am consimțămîntul on. cetitori de a da cîteva indigitări în arta fotografiei, cu atît mai mult, că numărul amatorilor, cari să distrează în timpul liber cu acest frumos sport, să înmulțește zi de zi și la noi.

Sub fotografie înțelegem arta, de a produce chipuri folosindu-ne de transformarea căreia sunt supuse — sub influința luminei — unele preparate chimice.

E cunoscut, că anumite săruri de argint sunt foarte sensibile față de influința luminei. Dacă așezăm o linte achromatică în partea dinainte a camerei obscure, — care să sfîrșește în formă de tub, — aceasta reflectează pe pîretele opus al camerei, cu ajutorul razelor luminei, imaginea clară a obiectului pus înaintea linte, dar inversă. Dacă pîretele acesta opus al camerei obscure e format dintr'o sticlă obdusă cu un strat de bromură de argint sau clorură de argint (ambele materii foarte sensibile la influința luminei), atunci razele de lumină vor transpuné imaginea obiectului de dinaintea linte pe pîretele de vis-à-vis, dar' cu totul invers celui din natură. Pentru a-și recăpăta forma lui naturală chipul acesta de pe sticlă trebuie să-l transpunem din nou, iarăși cu ajutorul razelor luminei pe un strat sensibil la influința luminei sp. e. pe hîrtie obdusă cu clorură de argint.

Am putea împărți deci fotografarea în două părți principale; în fotografarea propriu zisă și pregătirea plăcei, pe care chipul va apărea în conturi inverse, cu alte cuvinte după terminologia fotografică, *pregătirea negativei*, și în *pregătirea pozitivelor*, adecă pregătirea copiilor de pe această placă, prin ceea-ce vom avea imaginea reală a obiectului fotografat.

Placă (negativă) să face numai una pe cînd de pe o astfel de negativă putem pregăti ori-și-cîte copii (pozitive) am voi.

* * *

O concepere fotografică e legată de procedura următoare: Așezăm mai întîi aparatul la o depărtare corăspunzătoare de obiectul pe care voim să-l fotografăm. După aceea deschidem obiectivul (adecă linta ce să află la capătul tubului camerei obscure) și cu ajutorul unei cîrpe negre fixăm pe sticla mată din față obiectivului imaginea chipului de fotografat. Inchidem (acoperim) apoi obiectivul, depărtăm sticla mată și în locul ei așezăm o cassetă, în care am fost băgat mai dinainte, într'o odaie întunecoasă, o placă de sticlă ob-

dusă cu bromură de argint și scoatem apoi capacul cassettei, rămânând astfel în fața obiectivului, sticla spoită cu chemicalii senzibile la influența razelor luminei. Toate aceste făcute urmează fotografiarea propriu zisă, adică depărtarea capacului, respective deschiderea obiectivului, prin care razele de lumină vor transpune obiectul pe placa de sticlă. Espunerea nu durează decât câteva minute și pe urmă obiectivul să închide din nou și să așezează coperișul plăcii la loc, rămânând sticla pe care s'a conceput fotografia, iarăși în întunec. Această sticlă însă în exteriorul ei nu s'a schimbat întru nimic, având de-ocamdată, aceeași culoare albă, ca și mai înainte.

Până aci s'ar extinde conceperea fotografică, urmînd apoi partea cea mai migăloasă, lucrarea plăcilor și a coopilor.

Casseta nu-i iertat să o desfacem decât numai într'o odae întunecoasă, care însă — pentru a face posibile lucrările de mai departe — e luminată de o slăbuță lumină roșie sau gălbuie. Aici să vor face celelalte demersuri pentru lucrarea plăcii și cari să pot

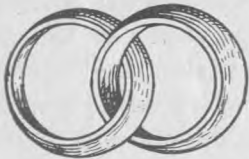
reasuma în două puncte principale: dezvoltarea chipului, adică procedura prin care chipul va deveni vizibil și fixarea plăcii, adică scutirea ei contra acțiunii ulterioare a razelor de lumină și spre scopul acesta ne stau la dispoziție diverse chemicalii cunoscute sub numirea generală: baie de dezvoltat și baie de fixat. Astfel avem negativă, de pe care putem copia atîtea pozitive, cite voim.

Incepătorul să-și noteze bine șirul tuturor acestor lucrări pregătitoare, căci foarte ușor să poate întimpla, ca dintr'o simplă nebăgare de seamă (sp. e. să uite camera obscură deschisă în momentul cît scoate coperișul cassettei) și întreagă fotografia să fie complet nesuccesă.

Acesta ar fi mersul general al procedurii fotografice. Cîteva lămuriri mai detaliate sunt necondiționat de lipsă pentru fiecare amator fotografic începător și pentru aceea voiu căuta să le dau în cele următoare.

(Va urma).

Ermil Roșală.

LOGODNE

*Domnișoara *Eufrozina Popovici* fiica preotului din Deliblata s'a logodit cu dl *Cornel Jurca*, absolvent de teologie, ales preot în Oravița-Română. Anunțurile de logodnă au fost răscumpărate cu 20 coroane pentru gimnaziul din Brad.

*Domnișoara *Silvia Nicoară* și dl *Deomid Bedeleanu* învățător s'au logodit în Lupșa la 28 April.

*Domnișoara *Anica Acelenescu* din Galiș și dl *Ioan Bendorfean* notar cercual în Ghișeasa-superioară.

PETRECERI

Inteligența română din Zlatna și jur a dat a treia zi de Paști concert și dans cu concursul unui grup de teologi din Sibiiu.

Petrecere Poporală împreună cu producțiune teatrală au arangeat elevele dela școala pop. gr.-or. română, Duminecă în 4/17 Maiu 1908, în sala otelului Central din Brad. Venitul curat a fost destinat în favorul copiilor săraci dela școala poporală română.

Concursul nostru literar. În numărul viitor vom sfîrși publicarea lucrărilor admise pentru premiile secundare și vom încheia partea aceasta a concursului. Vom da atunci îndrumările necesare, cum să se facă votarea pentru aceste premii și vom urma să publicăm scrierile, cite mai avem de pulicat pentru premiul prim.

*

Emil A. Chiffa: „Din zile senine“. E al doilea volum publicat de tinerul poet, care își închină ver-

surile *miresei sale*. E totuși un volum, care va fi cetit cu drag și de public, cuprinzînd strofe, cari dovedesc un progres însemnat, și o confirmare a nădejilor deșteptate prin volumul prim »Din primăvara vieții.« E îmbucurător faptul, că să scrie și la noi o limbă românească atît de dulce și de sprintenă cum o aflăm în versurile dlui Chiffa. Cînd șăgalnice, cînd îndrăgostite. Amintirile trecutului și dorurile unui viitor măreț tremură și să zbućiumă în sufletul poetului și zbućnește dintr'însul răsunetul:

»Și cîntecele noastre să răsune

»Ca tulnicul duios de deșteptare

»A munților, vestind în largul lumii

»Frățeasca, mult dorita sărbătoare«.

Sau alta:

»Ardeal, tu mănoasă cîmpie,
»In holde cu spicul bălai,
»Ah, cînd soroci-să-va ție
»Pe frunte coroană de crai?»

Dar aceste sunt note mai rari, pentru cari zilele de astăzi nu îi prea pot da multe inspirații; ci să prezintă doar' mai mult ca niște prevestiri, cari simțesc, că vor veni vijelii, cari le vor înstrana. Până atunci șagalnicul Amor își cere vama de cântece. Emil A. Chiffa îi dă, — primind în frămîntări și înapoind în dulci armonii patimile și bucuriile dragostei. Două însușiri dorim să le relevăm mai cu samă: poezia populară și cunoașterea sufletului curat al poporului dau un fond sănătos poeziilor lui Emil A. Chiffa, un fond plin de răcoarea, de parfumul și de razele de soare ale dealurilor și luncilor noastre. Individualitatea poetului promite deja de până acum a nu să pierde în acest fond; ci a să împuteri de-a binele. Și — ca să încheiem, Emil A. Chiffa e pe cît de senin pe atît de delicat... Damele, mai ales, îl vor ceti; chiar pentru această însușire — cu multă plăcere.

Volumașul costă 1 cor. 50 și să poate comanda și prin noi. De asemenea și volumul anterior, al cărui preț este de 1 cor. La comande să se adaogă și 5 bani porto pentru un volum, sau 10 bani pentru ambele volume.

*

Din „Biblioteca pentru toți“ foarte bine îngrijită în timpul din urmă și mai spornică, decît mai înainte, am mai primit volumele: „În Războiu“ roman de *Duiliu Zamfirescu* și „O Noapte de Maiu“ tradusă după *Nicolae Gogol* de *Virgil Caravivan*. Vom reveni.

*

Din „Biblioteca Socec“ (95 bani volumul), am primit până acum nr. 1, 2, 3, 4 — cuprinzînd următoarele scrieri: *Carmen Sylva*, *Poveștile Peleşului*, *Mircea C. A. Rosseti: Nuvele*, *Vasile Alexandri: Legende, Balade, Cântece Bătrînești, Doine și Hore*. Tot din editura librăriei Socec am primit „Proverbele Românilor“ extrase din colecția *Dlui I. Zanne și I. B. Hétrat: Aevea* (versuri). Vom reveni și asupra acestora.

*

Cîteva observații inofenzive, pe cari confrății dela „Luceafărul“ au aflat de cuviință a ni-le face privitor la „Curierul Modei“ — au făcut să ne vină din partea cetitoarelor noastre scrisori de aprobare. Le mulțumim tuturor și la locul întii domnișoarelor *Lucreția Miclea Balea* din Voivodint și *Virginia Grivase* din Nepos cari și-au luat osteneala a ne scrie file din cari transpiră un viu interes și o caldă simpatie pentru revista aceasta. Dar' acele, dintre binevoitoarele noastre pretine, cari ni-au solicitat publicarea scrisorilor „de apărare“, unele într'adevăr cu mult spirit, — să ne ierte; căci nu vom putea să le satisfacem. E de prisos a mai întinde discuții pentru atît.

*

Elena Farago: „Șoapte din umbră“. După „Traducerile libere“ dna Elena Farago ne dă în scurt timp și un alt volum: „șoapte din umbră“, acesta cuprinzînd versuri originale. Stăpînă pe un vers, ce aproape nici-odată nu dă greș, dna Farago ne vorbește în limba muzelor, cum ar vorbi altul în proză, intim, dragălaș, cu înflăcărare une-ori, dar atît de natural — cum ar vorbi de pildă un bun și isteț conferențiar. Insuflețită de cugetări luminate și de delicate simțiri, dna Farago știe să pună în muzica versurilor Sale acele unde și păraie cari fac să tremure de plăcere, de pornire, de durere, de bucurie sufletele, cari să lasă furate de dînsese. Volumul să împarte în „Șoapte din umbră“ și în „Martie—Decembrie 1907“ — anul de jale al României, căreia i-se dedică unele bucăți. Astfel:

D O I N Ă.

Doină, doină, viers de jale
Grai de alean și cînt de dor
Doină fă-ți aripi și zboară
De te-ascunde în vre-un nor.

Doină, doină, draga noastră,
Și mai tare draga lor
A lor toți ce mor acuma,
Zbori, să nu știi de ce mor!...

Graiul tău, ce știe prinde
Ori-ce jale, ori-ce dor
Nu-l lăsa să nvețe, doină
Ce șoptesc cei care mor...

Plîng și cîntă și suspină
Viețile în viersul tău,
Tu ce-ai fost de-apururi scara
Între ei și Dumnezeu.

Tu ce te înveți copil,
Să priceapă de ce plîng
Frunzele în codri toamna,
Stelele de ce să stîng.

Jalea primăverei aștia
Nu ncerca s'o cînti vr'odat
Că s'or învăța copiii
Să blăsteme și-i păcat!...

Durerea pentru cei năpăstuiți în urma răzcoalelor și dorința de o pacinică și armonioasă înflorire a Țării Românești să împletesc atît de frumos în sufletul drept și iubitor al poetei.

*

Ion Minulescu: „Romante pentru mai tîrziu“. Poetul — tiner încă, — dar deja bine cunoscut și recunoscut în cercurile literare din România — mai puțin la noi, — face parte din gruparea care a scos „Revista celorlalți“. Și în volumul ce ni-l dă prin editura librăriei L. Alcalay dl I. Minulescu ține să-i îndemne pe cetitori și poate și pe sine însuși, a crede, — că nu e ca și alții. „Iar voi, ce măsurați cu versul gîndurile, ce n'au măsură“ și alte versuri în cari să arată potrivnic rimei indică, ce mai ales crede poetul că îl deosebesc de — alții. Potrivit cu aceste idei, dl Minulescu ne dă strofe, ca:

„Mi-am zis:

„Voiu face trei romante

„Și-n trei romante voiu inchide

„Ca în trei sicriuri de aramă, trei morți iubiți. —

„Trei clipe reci —

„Ce-mi stau în suflet împietrite ca trei luceteri știuți pe veci

„Uitați în haos,

„Ca pe-o cracă de chiparos trei cristalide...

Deci rînduri lungi și rînduri scurte de-avalma, — ca să nu fie ca la alții, cari cioplesc rîndurile la fel. Bine. Dar dacă

nu ne vom lăsa ademeniți de forma, în care sunt tipărite aceste versuri vom afla într'însele, în foarte multe aceeași regularitate uniformă, sau cu forme ce să repetă — ca la alți poeți. Ca să fim drepecți, trebuie să spunem, că are dl Minulescu și versuri, în cari să avintă peste aceste îngrădiri. Am avea deci de a face cu un răsfățat, pe care cultul pentru flacăra cântărilor sale îl absoarbe mai mult, decît să-și muncească creierul cu forma candeliei... Un revoluționar, care vrea să se elibereze de rigiditatea formelor clasice, un secesionist, un bohem, un decadent, un simbolist... Iubitorii de porecle vor căuta și pentru acest poet vre-una dintre acele ce li-s'au dat neîmpăcaților cu formele ce li-se păreau prea tocite, alergătorilor după lucruri bizare, neobicinuite, izbitoare, ciudate... Din toate aceste alergări și neastîmpărări s'au născut de multe-ori lucruri ciudate cu viață de o clipă, dar s'au născut și originalități.

Cît pentru versurile dlui Ion Minulescu — ca să nu ne abatem prea mult — ele sunt pline de frumuseți. E îndrăzneț acest poet, care vrea să ne apară, cum nu sunt alții. Dar are în același timp și forme, cari — fie că au fost și sunt și la alții, fie că sunt originale ale sale — sunt frumoase și cu toate răzvrătirile sunt unele de o regularitate, pentru care mulți îl vor invidia.

Fără a socoti ca merit predilecția pentru bizazerii a dlui Minulescu și fără a să i-o imputăm ca păcat, prețuim valoarea și delicia, ce cu adevărat să cuprind în volumul d-sale.

Dacă „amicii în literatură“ ai dlui Ion Minulescu ar fi destul de zgomotoși, ar putea să-i facă în scurt timp un nume și renume, care să îmbete ușor urechile ce să iau după modă. S'au mai întemeiat așa măriri trecătoare. Aceasta nu i-o dorim. Ce îi dorim va ști d-sa să-și elupte prin hărnicie și prin vlagă ce i-s'a dat.

Tot onorul librăriei editoare pentru eleganta înfățișare a volumului.

„Apostolie Modernă“ să numește o broșură, cuprinzînd din traduceri, pe cari protopopul român unit din Cluj M. O. D. Dr. E. Dăianu le face de o vreme încoace de pe scrierile episcopului Dr. O. Prohászka, care trece drept unul dintre cei mai instruiți prelați ai catolicilor maghiari.

Însămnătatea numelor

Zeilor și Zeițelor din Olimp și imaginarea lor.
(Urmare).

Furiile: zeițele răzbunării; trei fete sălbatice cu hainele sfișiate, pe cap cu cununi împletite din șerpi veninoși. (Alecto, Megaera și Tisiphone).

Hebe: zeița tinereței; o copilă drăguță îmbrăcată în haine ușoare, în colorii gingașe.

Ceres: zeul bucatelor; cu cunună de grîu pe cap, într'o mână cu o lumină aprinsă, iar în cealaltă cu spice de săcară!

Diana: zeița pădurei și a vînatului; o femeie, cu trăsuri mai mult bărbătești, desculță, cu costumul mai mult vîntoresc, pe cap cu semi-lună, în mână cu săgeată, urmată de câni (ogari).

Grațiile: după nume; Aglaia, Euphrosina și Thalia, zeițele drăgălășiei și modestiei, dezvălitate de tot, sau îmbrăcate în vâl; să imaginează îmbrățișate.

Fortuna: zeitatea norocului; o femeie frumoasă, sezînd cu un picior pe rotogolul pămîntului, iar în mână cu cornul viitorului!

Genimed: bucătarul lui Joe; un tînăr: înalt, suleget răpit cătră cer de un vultur, în mână cu un ulcior.

Ercul; prototipul puterii și vitejiei; un bărbat musculos, pe umăr; cu piele de leu, la picioare cu aripi, să răzîmă de un copac uriaș.

Chronos: zeul timpului; un bătrîn cărunt, în mîna dreaptă cu coasă, în stînga cu un șerpe.

Hymen: zeul cununiei; un copil cu aripi; cu lumini aprinse în mână și cu vâl ce flutură în vînt.

Joe: tatăl zeilor; zeul fulgerului, trăznetului și al altor puteri, un bărbat cu barbă neagră, cu privire rezolută, șede pe tron, într'o mână cu săgeți de fulger, în cealaltă cu schiptrul împărătesc. Înaintea lui stă un vultur îngrozitor.

Iuno: femeia lui Iupiter; zeița jaluziei, în trăsura trasă de pauni.

(Va urma.)

NOTE

CORFA

Corfei, acestei scule nevinovate, ba din potrivă foarte foloșitoare, la multe treburi i-să dă și astăzi în contactul social un înțeles, care scoate mulți peri cărunți „tinerime de ambe sece“... Dar' nu toate acelea, cari dau corfă și nu toți acei cari o primesc, căci de obicei așa să împărțesc rolurile „corfei“ după sece — ar ști să spună de unde s'a pomenit să i-să zică corfei — corfă. Trebuie să ne urcăm pe scările fantaziei — acestea sunt mai practice, pentru-că dacă să și rup, căderea nu e împreună cu nici o schilodire — trebuie deci să ne urcăm până pe la balcoanele și până pe la ferestrele zidurilor medievale. Castelana dornică de a vorbi în taină cu cavalerul, care și-a închinat ei viața, sloboade în nopțile cu lună un coș de pe zidul castelului. Coșul tras de brațele vînjoase ale slujilor să ridică; iar dintr'însul să ridică însuși cavalerul și să avîntă în brațele castelanei cari îl vor răsplăti cu o îndrăgostire până 'n zori pentru călătoria aeriană, pe care urmașii după cîteva sute de ani ar afla-o pentru foarte multe motive prea riscată.

Dar' vine vremea, cînd adorata să plictisește de adoratorul ei. Castelanele de demult nu prea își făceau scrupali de complezanță, cînd nu mai erau îndrăgostite. Coșul să mai coboară încă. Dar', oh, blasfemie! Ce coș! Ce coș? Ce-i pasă adoratorului, care nu vede, nu aude și simte numai că i-s'au aprins călcîiele și inima. Și pătește pozna bietul cavaler. Coșul e copt, spart, numai o ruptură, care să rumpe cu desăvîrșire sub greutatea cavalerului. Căzut pe pietriș, cavalerul păcălit poate să-și dea seamă, oare lovitura îl doare mai rău ori batjocura — în timp ce castelana crudă să retrage chicotind între ziduri.

Mai tîrziu castelanele au început să fie mai cruțătoare și cînd venea cazul, trimiteau adoratorilor acasă coșul fără fund. De aci să începe însă lărgirea însămnătății coșului, ca semn de refuz, putîndu-să aplica în diferite situații, pentru a exprima: „nu te trudi, nu vreau să știu despre Dta“. Și așa ne-a rămas și pentru pacinicele noastre zile burgheze. Corfa cea mare, bine înțeles, e aceea, care să dă după răspuns, la unele cereri de căsătorie. Toate celelalte dispar pe lingă aceasta.

Dacă socialiștii comuniști ar ajunge vre-odată să sfarime legătura căsătoriei, poate atunci, dar' nici atunci — nu va peri corfa. Vor fi și atunci inimi, cari să vor atrage și inimi cari să vor respinge și vor avea nevoie să-și spună: „nu trudi, nu vreau să știu de Dta. Care va să zică își vor da corfă.

Florica.

POSTA REDACȚIEI

„Blăstăm“ bine construită, — dacă ar fi cu ceva mai îngrijită ca formă. Așteptăm mai bune. Autorul nu poate decît să profite, dacă i-se aplică o judecată mai severă.

Florica din Sibiu. „Fata tatii“ a răscolit un colț de lume cu o întrebare mititică. Bravo!

„Din vremuri trecute“ și „Doina Ardealului“ nu sunt admise la concursul literar.

Mesteacăn: E putere și viață în ce scrii. Forma e îndrăzneată, ceea-ce nu scuză unele neglijențe. Greșești ritmul, greșești rima. — Ori rime bune, ori mai bine fără ele. E frumoasă imaginea a mesteacănului. Trebuia să ți-o pîndească un pictor... Pentru defectele arătate, cu a căror îndreptare nu voim să ne ocupăm noi, pentru-că Dta n'ai prea profita — nu să poate nici sonetul. Ești d-ta destul de voinic pentru-ca să nu ai nevoie să-ți menajăm micile defecte pe cari le vei îndrepta singur, dacă îți va fi străduința la studiu tot pe atît, cît îți este talentul și avîntul.

„Acum tu 'n palme capul mult ți-'l razimi...“ credem că e bine să nu o publicăm.

„Omul“ și „Din Vag“... Am ales pentru concurs pe aceea, care ni-s'a părut mai reușită.

Concurs... La mulți ani! De pe desemn vedem, că ar fi o glumă; dar neînțelegînd la ce țintește n'am putut ști care ar fi hazul într'însa.

Autorul strofelor „Cîntec“ și „Singur“ este rugat să ne mai trimită și altele și să ni-să descopere, pentru-ca să putem ținea samă de cele trimise.

Deslegarea gîciturilor.

Ulterior ne-au mai sosit dezlegări bune de gîciturile din nr. 7, dela următorii:

Doamna: Rozalia Flucuş Domnescu, Șinca-Nouă (2).

Dșoarele: Lucreția Gotheasu, Barul-mare (2). Paula Precup, Corbi (2). Eugenia Vicas, Hidig (1—2).

Domnii: Mihai Boca, Suceava (Bucovina) (1—2). Petre Cirstean, Sirete (Bucovina) (2).

Dezlegarea gîciturilor din nr. 8—9.

Dezlegarea giciturei I.

Întrebare literară, de *Florica Pamfilie.*

„Care e mai bun scriitor: Teodor Nădejde, ori Sofia Speranță?“

Astfel să pusese întrebarea, la care ne-au sosit cele mai interesante răspunsuri. Dintre acestea considerăm ca bune dezlegările, în cari, într'o formă sau alta, să spune, că nu avem un scriitor cu numele Teodor Nădejde, cum nu avem o scriitoare Sofia Speranță, ci numele corecte sunt *Sofia Nădejde* și *Teodor Speranță*. Acesta era rostul întrebării, de a pune cetitorii la un mic examen de literatură, cum foarte bine observă unul dintre dezlegători. Ne mai așteptam să ni-se răspundă, că și *Sofia Nădejde* și *Teodor Speranță* sunt deopotrivă buni scriitori, fiecare în felul său. Dar nu voim să impunem nimănui această părere și trebuie să socotim ca bune și răspunsurile, cari preferă pe unul ori pe altul dintre acești doi.

E plină de spirit și deosebit de iscusită dezlegarea, pe care ni-o trimite dl *Antoni Hangea*, învățător în Năsăud. D-Sa ne scrie:

„Întrebarea literară de sub I. este o glumă, prin care să pune o parte a publicului cetitor la un mic examen literar. Eu îmi voi da silința să dau o dezlegare pe care o cred potrivită, deși, poate, onor. Redacție nu să va fi așteptat la o dezlegare de acest fel. Numele și conumele celor doi scriitori, despre cari

să face întrebarea, sunt așezate în întrebare ca într'o proporție aritmetică. Dar e o regulă, că produsul membrilor externi ai unei proporții, dacă aceea este bună, trebuie să fie egal cu produsul membrilor interni. Astfel $8:4=6:3$, adică raportul dintre 8 și 4 este egal cu raportul dintre 6 și 3, care va să zică e o proporție dreaptă între aceste două raporturi și multiplicînd pe 8 cu 3 vom avea 24, iar pe 4 cu 6 tot atît. În cazul, ce ne interesează proporția să aranjiază în felul următor:

„Teodor: Nădejde = Sofia: Speranță“.

De unde, după regulile proporțiilor aritmetice urmează, că Sofia Nădejde este egală ca scriitoare cu Teodor Speranță“.

Antoni Hangea, inv., Năsăud.

„Speranță și Nădejde, sunt egale ca noțiuni, dar ca scriitori să deosebesc, intrucît Sofia Nădejde ne-a dat scrieri literare serioase, precum: romane, nuvele și de alt gen, — iar Teodor Speranță ne înveselește prin anecdotele sale. Nu înțeleg însă de ce li-s'a schimbat numele de botez, poate chiar aici zace cheia dezlegării, fiindcă o Sofie Speranță precum și un Teodor Nădejde nu există.“

Dșoara *Virginia Grivase*, invăț., *Nepos*.

„Teodor Speranță chiar și numai din curtoazie va ceda întîfetea *Sofiei Nădejde*“.

Dșoara *Eugenia Vicas*, *Hidig*.

„Și *Sofia Nădejde* și *Teodor Speranță* sunt buni scriitori. Inrudiți după însămnătatea numelor lor, ei să pot socoti nrudiți și după talentele ce îi înzestreză.“

Dna vîd. *Sabina Opra*, *Vișag*.

„Întrebarea literară de *Florica Pamfilie*, îmi pare un joc de cuvinte, întemeiat pe înrudirea numelor. *Teodor Speranță* e scriitor bun; iar *Sofia Nădejde* e scriitoare bună.“

Dșoara *Maria Elisabeta Pioras*,
invățătoare, *Rodna-nouă*.

„Dintre cei doi scriitori, nu cunosc opera întregă a nici unuia, în așa măsură, ca să-mi pot da părerea despre dinșii; dar numele sunt schimbate, corect e: *Sofia Nădejde* și *Teodor Speranță*.“

Dșoara *Paula Precup*, *Corbu*.

„Scriitori cu acel nume nu există în literatura română.“

Dșoara *Angelica Birou*, *Ticvanul-mare*.

„Nici unul, fiindcă scriitori cu acest nume nu sunt; ci *Sofia Nădejde* și *Teodor Speranță*.“

Gavril Popovici, inv., *Sudrigin*.

„Ambii sunt asemenea.“

Dșoara *Rozica Lușan*, inv., *Tuștea*.

„Teodor Speranță.“

Dna *Ana Pălăgaș*, *Năsăud*.

„Nici unul nici altul; ci și *Teodor Speranță* și *Sofia Nădejde* sunt scriitori buni.“

Dna *Veronica Liscan n. Chitta*, *Cizer*.

„Nici unul; căci nu cunosc astfel de nume în literatura română; ci dacă li-s'ar schimba numele de botez, — ambii sunt buni scriitori.“

Dșoara *Aurelia Reit*, *Bran*.

„Întrebarea literară de *Florica Pamfilie* va fi, probabil, o glumă, ori mai de grabă o încercare a cunoștințelor de literatură românească; pentrucă numele adevărate ale acestor doi scriitori sunt: *Sofia Nădejde* și *Teodor Speranță*.“

Dna *Iuliana Țișca*, *Năsăud*.

„Ambii scriitori, atît *Teodor Speranță* cît și *Sofia Nădejde*, (nu *Teodor Nădejde* și *Sofia Speranță*), sunt buni scriitori.“

Dna *Elena Doci*, *Feldru*.

„Sunt pentru scrierile lui *Teodor Speranță* fiindu-mi mai cunoscute, decît ale *Sofiei Nădejde*.“

Alexe I. Angelescu,
telegrafist, *Adjud* (România).

„Sunt de-o potrivă.“

Ermil Roșald, inv., *Ghernesig*.

„La întrebarea literară răspund: Și *Teodor Speranță* și *Sofia Nădejde* scriu bine.“

Mărioara Grama, *Riușor*.

„Numele corect al scriitorilor e: *Teodor Speranță* și *Sofia Nădejde*.“

Dna *Paraschiva F. Negruțiu*, *Blaj*.

„Imi place *Sofia Nădejde*.”

Dșoara *Constanța Chețian, Demșuș.*

„*Teodor Speranță*.”

Dna *Valeria Moldovan, Căpîlnaș.*

„*Teodor Nădejde* și *Sofia Speranță* nu există; ci *Sofia Nădejde* și *Teodor Speranță* — da.”

Costi Stanca, stud., Petroșeni.

„Corect ar fi să se întrebe, care e mai bun scriitor: *Teodor Speranță* ori *Sofia Nădejde*?”

Dna *Lețiția Dima n. Avram, Hunedoara.*

„Mai bun scriitor e *Teodor Speranță*.”

Radu Bădilă, Topârcea.

„Nu cunosc pe nici unul. Dar recunosc pe *Sofia Nădejde* și pe *Teodor Speranță*.”

Dna *Mărioara Frâncu, Cetea.*

„*Teodor Speranță*.”

Emil Crușit, funcț. de bancă, Bicaz.

„*Sofia Nădejde*.”

Valentin Drăgan,

funcț. la banca „*Transilvania*”, *Cluj.*

Dezlegarea gîciturilor II. și III.

Gicitura după săritura calului,

arangiata de *Maria Elisabeta Pioraș.*

Firicel de lăcrămioară,
Cum ești tu de viață supt,
Cine-ar fi să aște vină
Mânilor care te-au rupt?
Firicel făr' de tulpină
Cui să-ți pese că tu mori
Părăsit pe-un colț de masă,
Cînd pădurea-i numai flori?

Gicitura ilustrată de *Darius Pop.*

„Christos a înviat din morți, cu moartea pe moarte călcînd.”

Dezlegări bune ne-au trimis:

(Numerii puși între paranteze arată cite gicituri a dezlegat fiecare).

Doamnele: *Valeria Cotruș, Dîncul-mare (2); Otilia Cărpinișan, Răhău (2); Elena Doci, Feldru (2-3); Lețiția Dima n. Avram, Hunedoara (2-3); Mărioara Frâncu, Cetea (2-3); Rozalia Flucus Domnescu, Șinca-nouă (3); Veronica Lisca n. Chitta, Ciser (2-3); Văd. Elena Mișcuța, Alba-Iulia (3); Ana Mayer, Jebel (2);*

Valeria Moldovan, Căpîlnaș (2-3); Paraschiva F. Negruțiu, Blaj (2-3); Văd. Sabina Opra, Vișag (2-3); Ana Pălăgeș, Năsăud (2-3); Sabina Roman, Seceani (2); Victoria Ranga, Boiul-mare (3); Iuliana Tișca, Năsăud (2-3).

Dșoarele: *Viora și Valeria Ardelean, Fabricul-Timișoarei (3); Aurelia Belei, Orăștie (3); Angelica Birou, Ticvanul-mare (2-3); Constanța Chețianu, Demșuș (2-3); Emille Coșa, Ghioroc (3); Silvia Cămpăan, Gherghio-St.-Nicolau (3); Miți David, Sebeșul-săseșc (2-3); Anuța Dabiciu, Dorgoș (3); Hortensia M. Dima, Hunedoara (2-3); Mărioara Grama, Reușor (2-3); Lucreția Ghotreasu, Barul-mare (2-3); Ersilia Gherga, Mercina (3); Eugenia Jourca, Reșinar (2-3); Rozica Lupan, Tuștea (3); Sabina Maior, Aiud (2-3); Mariți și Relli Mureșianu, Piatra (2-2); Alexandrine Mogoș, Nicolinț (2-3); Mara și Zoe Oltean, Budapesta (3); Florica Pamfilie, Sibiu (2-3); Paula Precup, Corbu (2-3); Valeria Roșescu, Cluj (3); Iulia, Mariți și Regina Roman, Minthiul-Gherlei (2); Aurelia Reit, Bran (3); Teresia Șinca, Batiz (2-3); Mariți Tașișiu, Sângeorzul-Român (2-3); Eugenia Vicaș, Hidig (2-3).*

Domnii: *Alexandru I. Angelescu, Adjud (România) (3); Traian Andries, București (România) (3); Gavril Alvirescu, Suceava (Bucovina) (2); Radu Bădilă, Topârcea (2-3); Georgiu Burlea, Barcan (3); Nicolae Borzea, Viștea-inferioară (3); Mihai Boca, Suceava (Bucovina) (2-3); Alexandru Băneasă, Chendilona (2-3); Iulian Cioarba, Maier (3); Emil A. Chiffa, Bistrița (3); Emiliu Crușit, Bicaz (2-3); Valentin Drăgan, Cluj (2-3); Augustin Dima, Hunedoara (2-3); Antoniu Hangea, Năsăud (2-3); Paraschiv Hurubeanu, Paroșeni (2-3); Victor Iureo, Suceava (Bucovina) (2-3); Moise Metes, Bucurdea-Vinoasă (2-3); Gavriil Popoviciu, Sudrișin (2-3); George Pistriceanu, Bocșa-montană (3); Traian Preda, București (România) (3); Miron Popovici, Bocșa-Română (2-3); Ermil Roșală, Gernesig (2-3).*

Rezultatul sorțirei.

Au câștigat premii: **Cărți:** Dna *Valeria Moldovan*, preoteasă, *Capolnaș*. I-s'a trimis: „*Bătălia dela Călugăreni*”, roman istoric de N. D. Popescu. Dșoara *Lucreția Goteasu*, învățătoare, *Baru-mare*. I-s'a trimis: „*Botezul de singe*” nuvelă istorică originală, de N. D. Popescu. **Note musicale:** Dna *Paraschiva F. Negruțiu, Blaj*. I-s'a trimis: „*Traviata*” operă de Giuseppe Verdi. Dșoarele surori, *Viora și Valeria Ardelean, Fabricul-Timișoarei*. Li-s'a trimis: Potpourri din opera „*Lohengrin*” de R. Wagner. **Tablouri:** Dna *Mărioara Frâncu*, preoteasă, *Cetea*. I-s'a trimis: „*Ducesa de Devonshire cu fiica sa*” de Reynolds. Dșoara *Emilia Coșa, Ghioroc*. I-s'a trimis: „*Maria Magdalena*”

Să caută

o bibliotecă românească,

în care literatura frumoasă să fie bine reprezentată. Ofertele cu indicarea prețurilor să se adreseze la Administrația

„**FAMILIEI ROMÂNE**”.

„**SENTINELA**”

instituit de economii și credit, ca societate pe acții

— în **Satul-nou (Rêva-Ujfalu)**, —

efectuează toate operațiunile de bancă și primește depuneri spre fructificare cu 5 1/2 % interese plătind institutul și darea de % după interese. La cerere să trimit deponenților și cecuri postale cu cari să trimită bani, fără de a plăti porto la postă. 8—10 Satul-nou, 31 Dec. 1907.

Direcțiunea.